

FEBRUAR 2018 NR. 98

RØD+GRØN

Tema: Vores nye, grønne program

Kloden hærges, og ulighederne øges. Det kalder på en omstilling, der må være både social, økologisk og demokratisk for at lykkes. Men klimakrisen giver også mulighed for at skabe et nyt og bedre samfund. Hvilke løsninger og visioner kan Enhedslisten bidrage med ud fra vores nye, grønne program? 10 miljøforkæmpere giver deres bud.

Side 14-23

INDHOLD

Måneden der gik	3
Der er råd til lønstigninger	5
OK18 – de fire hovedkrav	6-7
Deltag i Nykredit-valg	8
Dyrt forsvarsforlig øger ikke trygheden	9
Kort nyt fra Folketinget	9
Vores vedtægter, hvorfor er de sådan?	10-11
Oprør i Iran	12
Danmark vil stjæle fisk i Afrika	13
Nyt fra Hovedbestyrelsen	25
Debat og annoncer	26-31
Kulturstafetten	32

Tema: Det nye, grønne program 14-23
Kloden hærges, og ulighederne øges. Det kalder på en omstilling, der må være både social, økologisk og demokratisk for at lykkes. Men klimakrisen giver også mulighed for at skabe et nyt og bedre samfund. Hvilke løsninger og visioner kan Enhedslisten bidrage med ud fra vores nye, grønne delprogram? 10 miljøforkæmpere giver deres bud.

OK18 handler om os alle 4
De offentligt ansatte forhandler i øjeblikket om en ny overenskomst. Men hvad handler OK18 egentlig om? Rød+Grøn har taget en snak med Anders Olesen, Enhedslistens faglige koordinator.

Hvor feministiske er vi i Enhedslisten? 24
Ved kommunal- og regionsrådsvalget stillede Feministisk Initiativ (FI) op i hovedstaden. I anledning af 8. marts har Rød+Grøn bedt Muneeza Rosendahl fra FI "anmelde" Enhedslisten ud fra en feministisk synsvinkel.

RØD+GRØN

Redaktør: Simon Halskov

Redaktion: Gunna Starck, Anne Overgaard, Sarah Glerup, Nina Ericsson, Mikkel Lauritzen, Karl Vogt-Nielsen, Lars Hostrup, Lole Møller, Mikael Hertoft, Eva Hyllegaard, Sissel Moos og Maria Prudholm.

Art Director: Maria Prudholm

Layout: Tobias Frost

Kontakt: medlemsblad@enhedslisten.dk
ISSN: 1903-8496

Abonnementspris:
Uden medlemskab af Enhedslisten: 150 kr/år
Institutioner: 250 kr/år
Medlemmer modtager automatisk bladet.

Administration/abonnement: 33 93 33 24

Næste deadline: 6. marts kl. 9.00

Debatindlæg: Send til: debat@enhedslisten.dk

Udgives af: Enhedslisten

Forsidefoto: Christian Langballe, Unsplash.com

Fotos, der hentet på Flickr, må gengives under samme Copyright-licens, som de er udgivet under på Flickr.com.

Opplag: 8.700

Tryk: KLS Grafisk Hus

RETNING

Træk i nødbremsen – vores S-tog er ikke til salg

Lige inden jul præsenterede regeringen os for en julegave, som mest af alt minder om den gave i pakkelegen, som ingen gider at sidde tilbage med: Endnu en del af den statslige togdrift sælges ud, S-toget skal sendes i udbud. Mere af vores fællestransport skal ud på private hænder og gøres til en virksomhed, hvis eksistensberettigelse skal være en sort bundlinje, der sikrer ejeren et afkast.

Det er jo det, der er en af forskellene mellem private og kollektive – kravet om et overskud. Og oveni det er det ikke uvæsentligt, at muligheden for demokratisk kontrol svækkes.

Den seneste beslutning om salget af S-togene er desværre bare endnu en i en uskøn perlerække af dårlige beslutninger om udbud af togdriften i Danmark. Det er beslutninger, der går fra udbuddet af den vestjyske jernbanedrift og gentagne genudbud og til udbuddene af Svendborgbanen og den midtjyske jernbane.

Ud over, at vores fælles infrastruktur overgår til private hænder, som i sig selv er et kæmpe problem, så bidrager udbuddene til en fragmentering af DSB. Dertil skal lægges, at en del af DSB's jernbanedrift er overgået til forskellige regioner. Der kan være rigtig gode argumenter for at give mere lokal kontrol over jernbanedriften, men udbuddene underminerer DSB's mulighed for at lave sammenhængende trafikplaner for hele landet.

Det kan godt være, at Liberal Alliances regeringseventyr mere og mere ligner en kæmpe fiasko, men til trods for det, er Ole Birk ved at få succes med at smadre DSB.

Vi som venstrefløj kæmper mod privatiseringer og skal selvfølgelig også gøre det i forhold til jernbanedriften. Jernbanen er samfundsberørende og med til at binde landet og mennesker sammen. Vi må i fællesskab gøre, hvad vi kan for at få overbevist folk om, at det ikke er den rigtige vej at gå.

Foto: Andreas Bro

» Det kan godt være, at Liberal Alliances regeringseventyr mere og mere ligner en kæmpe fiasko, men til trods for det, er Ole Birk ved at få succes med at smadre DSB.«

Henning Hyllested
Transportordfører for Enhedslisten

Foto: Andreas Bülow

● MÅNEDENS BILLEDE

Tyrkiet bombede i slutningen af januar kurderne i den syriske by Afrin. Angrebet affødte demonstrationer i mange lande, også herhjemme, hvor kurdere og danskere bl.a. gik på gaden i København. Enhedslistens politiske ordfører, Nikolaj Villumsen, opfordrer udenrigsministeren til at rejse kritik af Tyrkiet og kalde den tyrkiske ambassadør til samtale.

● DEN GODE NYHED

Mere urørt skov. Regeringen og DF har valgt 45 skove på i alt 13.300 hektar, der skal udlægges til "urørt skov". Det betyder, at produktionen af træ vil være mindre end i dag og for nogle skoves vedkommende helt standse. Enhedslistens Miljøordfører, Maria Reumert Gjerding er glad for initiativet, men understreger, at vi skal gå endnu videre: – Med udlægningen kommer det samlede areal med urørt skov op på 20.000 hektar. Det er knap 0,5 procent af Danmarks areal. Skal vi bremse tilbagegangen og udryddelsen af Danmarks arter, skal der mere til.

● DEN DÅRLIGE NYHED

Umyndiggjorte borgere har stadig ikke stemmeret. I januar stadfæstede Højesteret en dom om, at omkring 2.000 umyndiggjorte borgere stadig ikke har stemmeret til Folketinget.

– Det er helt skævt, at der er borgere, der på denne måde er frataget helt fundamentale rettigheder. Enhedslisten vil derfor tage et initiativ, der skal sikre de pågældende stemmeret gennem en ændring af værge-loven, siger Enhedslistens handicapordfører, Jakob Sølvhøj.

● CITATET

» Jeg skammer mig ikke over at kende folk fra Thyborøn.«

Statsminister Lars Løkke Rasmussen til Ekstra Bladet den 16.januar. Han erkender her at have modtaget et ferieophold i Skagens højsæson som en gave fra storfiskeren John-Anker Hametner Larsen.

Foto: Pressefoto, Statsministeriet

OK18 HANDLER OM OS ALLE

De offentligt ansatte forhandler i øjeblikket om en ny overenskomst. Men hvad handler OK18 egentlig om? Rød+Grøn har taget en snak med Anders Olesen, Enhedslistens faglige koordinator.

● Arbejdsmarked

Simon Halskov, Rød+Grøn

Simon: Hvad er der særligt ved dette års forhandlinger?

Anders: Organisationerne har lovet hinanden en musketer-ed, hvor de har sagt: "Vi går ikke til forhandlinger med arbejdsgiverne, før der er reelle forhandlinger om lærernes arbejdstid." Alle forhandlinger skulle have været i gang før jul, men først den 21. januar var de så pressede i KL, at de indvilgede i at drøfte arbejdstid med uddannelsesorganisationerne.

Simon: Så udgangspunktet er altså kravet om, at dem, der arbejder med uddannelse, får ordentlige rammer for deres arbejdstid. Hvilke andre hovedkrav er der rejst?

Anders: Den betalte frokostpause, som arbejdsgiverne har truet med at fjerne, skal bevares. Mindstelønningerne skal hæves, og endelig skal løngabet mellem mænd og kvinder reduceres.

Simon: Kan man ikke frygte, at nu, hvor forhandlingerne ruller på alle områder, så trækker KL forhandlingerne med lærerne i langdrag, mens de andre offentligt ansatte får indfriet deres krav – og så hviler presset på musketer-ednen?

Anders: Jo, og derfor handler det om, at de hol-

der ord over for hinanden i toppen af forhandlingsystemet. Og så er det værd at bemærke, at de faglige organisationer har sagt, at de er klar til at bruge musketer-ednen, hvis noget ikke bliver løst. Nu handler det om at tro på egen styrke og turde tage kampen.

Simon: Forhandlingerne finder sted i en tid, hvor samfundsøkonomien har det væsentligt bedre end under finanskrisen, og hvor arbejdsløsheden er faldende.

Det må alt andet lige give bedre betingelser for lønmodtagersiden?

Anders: Ja, økonomien udvikler sig voldsomt, men det er primært overskuddene i virksomhederne, der eksploderer – det samme gør uligheden i vores samfund. Bemærk i øvrigt, at arbejdsgiverne på den private side blander sig åbenlyst i forhandlingerne. Blandt andet ved at udtale sig om den betalte frokostpause og de offentligt ansattes lønudvikling.

Simon: Er det usædvanligt, at den private sektors arbejdsgiverorganisationer blander sig i de offentlige overenskomstforhandlinger?

Anders: Ja, at de blander sig så åbenlyst. Vi ved godt, at de private arbejdsgivere i al almindelighed gerne vil styre hele samfundsøkonomien. I 2015 lykkedes det dem, sammen med Moderniseringsstyrelsen og den daværende finansminister Bjarne Corydon, at bremse lønudviklingen i den offentlige sektor. Selvsamme Bjarne Corydon, som nu er chefredaktør for Børsen, skrev for nyligt i en leder, at: "Opspillet til forhandlingerne har været skævt. Mens Dennis Kristensen og Anders Bondo på lønmodtagersiden højlydt har fremført vidtgående krav, uden væsentligt modspil i den offentlige debat, har arbejdsgiversidens hensyn

mødt massiv modvind." Han går direkte ind i en offensiv for arbejdsgiversiden.

Simon: Han siger også: "Forhandlingerne angår ikke bare de offentligt ansatte, men alle danskere – også i den private sektor. Det er vores skattekroner, der forhandles om." Det kan vi vel kun være enige i, om end vi drager en helt anden konklusion end Corydon?

Anders: Ja, alle lønmodtagere har en stærk interesse i at få de offentligt ansattes arbejdsvilkår forbedret. Det vil give dem bedre mulighed for at udføre de mange velfærdsopgaver, som vi allesammen er afhængige af.

Simon: Hvad er Enhedslistens rolle i alt det her?

Anders: Som venstrefløjens store parti skal vi italesætte solidariteten og få dem, som ikke er involveret i forhandlingerne, til at yde moralsk støtte. Og hvis der kommer konflikt, skal vi bakke op om de offentligt ansattes kamp for bedre vilkår. Derudover opfordrer vi vores lokalafdelinger til at diskutere OK18 på medlemsmøder – vi kommer gerne ud og bidrager med information og orientering.

Simon: Hvad kan man selv gøre?

Anders: Vi opfordrer alle offentligt ansatte til at deltage i deres fagforenings aktiviteter – og selv starte initiativer lokalt. Er du privatansat, så tag diskussionen med venner, familie og kollegaer. Forklar dem, at vores offentligt ansatte skal have ordentlige forhold, når de holder gang i vores velfærdssamfund. Og at der er råd til det, hvis samfundets værdier omfordeles!

Læs meget mere om OK18 på fagligenhedslisten.dk.

Det gavner velfærden – og dermed os alle – hvis de offentligt ansattes arbejdsvilkår bliver forbedret.

Foto: Jakob Esben H, Flickr.com (CC BY-NC-ND 2.0)

DER ER RÅD TIL LØNSTIGNINGER

Der er opsving i det private, og beskæftigelsen stiger. Overskuddene når nye rekorder, det samme gør udbytterne. Det går også godt for den offentlige økonomi. Der er overskud og et milliardstort råderum. Til gengæld er der hverken opsving eller overskud hos de offentligt ansatte. Lønudviklingen er minimal og arbejdspresset stigende. Det skal der laves om på.

● Arbejdsmarked

Jakob Nerup, arbejdsmarkedspolitisk rådgiver

Statsminister Løkke mener, at det går så godt, at der er råd til milliardstore skattelettelser. Pengene skal tages fra et såkaldt økonomisk råderum i de offentlige finanser på 37 mia. kroner. Penge, som i stedet burde bruges på velfærd og lønstigninger til de offentligt ansatte.

Der kunne være endnu flere penge i fællesskassen, hvis ikke skiftende regeringer havde givet skattelettelser og ødelagt skatteinddrivelsen gennem de sidste mange år.

Der er råd i samfundet

Overskuddene vokser ude i det private. Det betyder, at der udbetales flere udbytter til ejerne. Det giver alt andet lige bedre mulighed for mere skattebetaling til fællesskassen.

I 2016 blev der udbetalt 249 mia. kr. i udbytte (efter skat) fra private selskaber i Danmark. Delte vi det udbytte lige mellem alle lønmodtagere, så kunne alle få 83.000 kr. Samlet set er

der blevet udbetalt udbytter for 1.186 mia. kr. siden 2010.

En mere social retfærdig beskatning ville tilføre fællesskassen mange ekstra milliarder kroner hvert år. F.eks. kunne man beskatte aktieindkomst lige så højt som arbejdsindkomst, indføre en millionærskat og genindføre formueskatten.

Minimal lønudvikling i det offentlige

De offentlige arbejdsgivere med Sophie Løhde i spidsen påstår, at de offentlig ansatte har haft en alt for god lønudvikling. Sandheden er dog, at de offentlig ansatte har haft en minimal reallønsudvikling på 0,27 procent om året siden 2010. Faktisk har der været reallønsfald i dele af perioden.

En væsentlig grund til de lave stigninger er, at en stor del af lønudviklingen er bundet til lønudviklingen på det private arbejdsmarked. Hvis lønnen stiger med en krone på det private, så får de offentlig ansatte kun 80 øre. I de sidste mange år har lønstigningerne på det private været meget små, og derfor er de offentlige lønstigninger mikroskopiske.

Ulige lønudvikling

Lønudviklingen i Danmark er gået helt skævt siden krisen. De næsten hundrede tusind topchefer har siden 2009 haft en lønfremgang på samlet set 34,4 procent. Den rigeste procent stikker helt af med en fremgang på hele 57,2 procent.

For det store flertal af almindelige lønmodtagere, så står lønudviklingen ganske stille på trods af fremgangen i økonomien. Her er fremgangen siden 2009 på beskedne 11,5 procent. Der er både råd til – og behov for – reelle løn-

stigninger til almindelige mennesker. Det er alene et spørgsmål om politisk vilje at finde midlerne til det.

» Der kunne være endnu flere penge i fællesskassen, hvis ikke skiftende regeringer havde givet skattelettelser og ødelagt skatteinddrivelsen gennem de sidste mange år. «

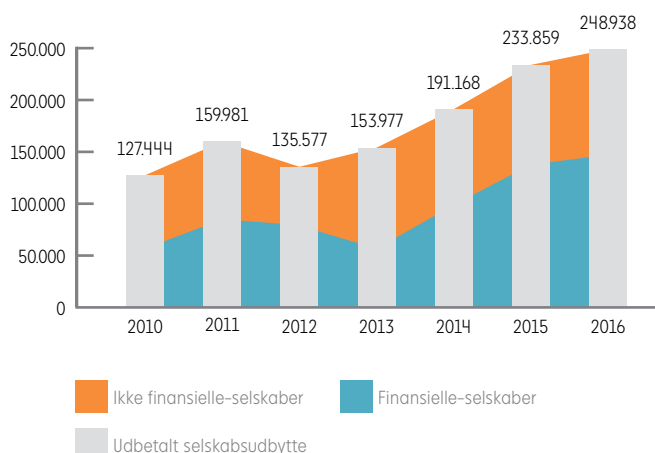
Jakob Nerup, Enhedslistens arbejdsmarkedspolitisk rådgiver

HER ER PENGENE

- 37 mia. kr. er råderummet i de offentlige finanser.
- 52 mia. kr. er der givet i skattelettelser de sidste 15 år.
- 29 mia. kr. i skattelettelser til den rigeste femtedel.
- 26 mia. kr. er der sparet på kommunal velfærdsservice siden 2007.
- 20 mia. kr. har skatteskandalen kostet fællesskassen.
- 100-288 mia. kr. skjuler rige danskere i skattely.
- 7-14 mia. kr. snyder multinationale selskaber årligt i skat.
- 22,8 mia. kr. har mindre virksomheder snydt for i skat de sidste år.

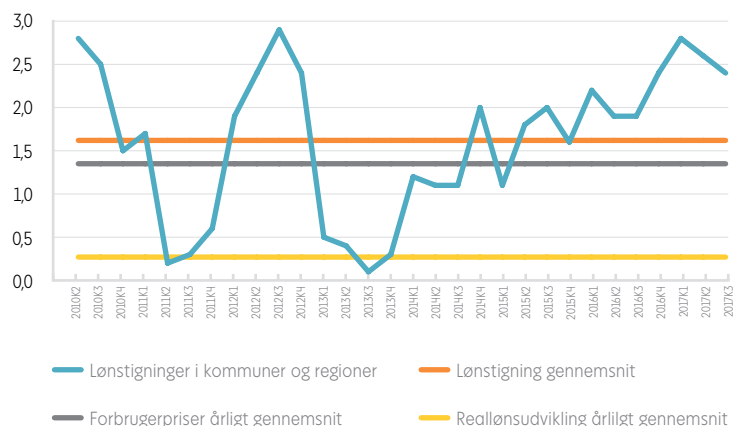
Kilde: "Der er råd", rapport fra Enhedslisten, 2017.

Selskabsudbytte (i millioner)

Kilde: Danmarks Statistik

Kommunal reallønsudvikling = 0,27 % årligt

Kilde: Danmarks Statistik

FIRE KAMPE PRÆGER FORHANDLINGERNE

Lærernes arbejdstid, ligeløn, betalt frokostpause og mere til de lavtlønnede. Det er de offentligt ansattes fokusområder i overenskomstforhandlingerne. Rød+Grøn har talt med fire faglige folk om de fire hovedkrav.

● Arbejdsmarked

Simon Halskov, Rød+Grøn

Foto: iStock

LÆRERNES ARBEJDS- TID

Interview med Jeppe Jensen, vejleder hos Nye Veje (et undervisningsforløb for unge i København, der er i tvivl om valg af uddannelse eller job).

Hvorfor er jeres arbejdstid – særligt jeres forberedelsestid – det helt centrale spørgsmål i forhandlingerne?

– Muligheden for at forberede læringsforløb er en helt central del af læreropgaven. I lov 409, som blev trukket ned over hovedet på lærerne i 2013, eksisterer forberedelsen blot som en mulighed, lederen kan give en enkelte underviser, hvis det vurderes, at der er behov for – og råd til det! Lovens reelle formål er at spare undervisere og sætte de resterende til at løbe hurtigere.

– Ved at lade lederne bestemme underviserens arbejdstid har arbejdsgiverne fjernet stort

set alle retningslinjer for, hvordan den enkelte lærers arbejde skal tilrettelægges. Desuden har man fjernet lønmodtagernes mulighed for at lade sig repræsentere kollektivt og lave lokale og centrale aftaler, der kan sikre, at tingene fungerer.

Hvorfor er jeres arbejdstid et spørgsmål, der vedrører hele fagbevægelsen?

– Lov 409 var et angreb på fagbevægelsens mulighed for at sikre kollektive aftaler. Det aftalte forløb mellem politikere, Moderniseringsstyrelsen og KL, der endte med lockout og lovindgreb, var en måde at omgå forhandlings- og konfliktretten på.

– Det er helt afgørende for alle faglige organisationer at få stoppet glidebanen væk fra ordnet og reguleret arbejdstid. De øvrige faggrupper er de næste, der står for skud. Spisepauser, fjernelse af begrænsninger og tillæg for overarbejde, fast ugentlig arbejdstid osv.

Hvad kan vi i Enhedslisten gøre for at støtte op om kravet?

– Enhedslisten kan bakke op om lønmodtagerne praktisk, politisk og ideologisk. Som medlemmer kan vi deltage i faglige aktiviteter og diskutere venner og kollegaer.

– Vi skal give folk tro på, at det er muligt at stå op imod nedskæringsrationalet og kræve ordentlig velfærd. En del af den kamp er at sikre velfærdens helte ordentlige arbejdsvilkår. Endelig kan vores kommunale, regionale og landspolitikere bakke op om underviserens krav og stille forslag om puljer til ligestilling og lavtlønsløft.

» Det er helt afgørende for alle faglige organisationer at få stoppet glidebanen væk fra ordnet og reguleret arbejdstid. De øvrige faggrupper er de næste, der står for skud. Spisepauser, fjernelse af begrænsninger og tillæg for overarbejde, fast ugentlig arbejdstid osv. «

Jeppe Jensen, Nye Veje (et undervisningsforløb for unge i København, der er i tvivl om valg af uddannelse eller job).

Foto: Dan Gold, unsplash.com

BETALT FROKOSTPAUSE

Interview med Amalie Marie Bonde Jørgensen, medlem af DM, organiseringskonsulent og kontaktperson for Enhedslistens AC-netværk.

Hvorfor er det så afgørende at bevare den lønnede frokost?

– Den betalte frokostpause er i dag en del af overenskomstgrundlaget. Derfor er det uheldigt, at arbejdsgiverne vil fjerne den uden forhandling. Det er forklaringen på, at fagbevægelsen har fremsat det som et krav, der går forud for forhandling; det skal altså fastlægges, at det er en ret i overenskomstgrundlaget og ikke blot et medarbejdergode, som arbejdsgiveren har tilføjet.

– Desuden ved vi fra undersøgelser, som de faglige organisationer har foretaget, at mange allerede står til rådighed eller arbejder i deres betalte frokostpause. Der er derfor tale om et angreb på de offentlige ansattes arbejdsvilkår og -miljø.

Hvad vil det betyde, hvis det ikke lykkes at komme igennem med kravet?

– Den betalte frokostpause udgør syv procent af arbejdstiden og svarer til syv procent af lønnen. Hvis de offentlige arbejdsgivere får held til at fjerne den, betyder det reelt en nedgang i løn eller forøgelse af arbejdstid på syv procent. I begge tilfælde er det en markant forringelse, der udhuler de offentligt ansattes forhold.

– Hvis de offentligt ansatte tvinges til selv at

betale frokostpausen, vil det betyde, at de skal blive en halv time ekstra hver dag, få lavere løn eller helt droppe pausen. Intet af det er acceptabelt.

Hvad kan vi i Enhedslisten gøre for at støtte en fredning af den betalte frokostpause?

- Først og fremmest kan vi organisere os i aktiviteter i vores egne fagforeninger og tale med vores kolleger - både om frokostpausen og overenskomstforhandlingerne i det hele taget.

- Derudover kan man i lokalafdelingerne arrangere medlemsmøder, hvor medlemmerne kan blive klædt på med gode argumenter og få idéer til, hvordan man selv kan påvirke stemningen lokalt. Enhedslisten har nemlig en vigtig opgave i at sikre, at Sophie Løhde ikke får lov til at kalde de offentligt ansatte forkælede og ineffektive. Der er råd til en ordentlig overenskomst!

Foto: Privatfoto

LAVTLØNSPULJE

Interview med Rasmus Bredde, formand for SKOF - Specialarbejdere København og Frederiksberg - og fællestillidsrepræsentant for 220 specialarbejdere og gartnere i Center for Drift Indre i Københavns Kommune.

Hvorfor er en pulje til de lavtlønnede et hovedkrav i forhandlingerne?

- Lønforskellene mellem top og bund i det offentlige stiger år efter år. Det skyldes, at lønstigningerne fra overenskomstforhandlingerne udregnes i procent.

- Jeg kan give et eksempel: En mellemløner med en månedsløn på 44.000 kroner får dobbelt så mange kroner og øre ud af en lønstigning på for eksempel to procent end en rengøringsassistent, der tjener 22.000 kroner. Den indbyggede ulighed skal vi til livs, og det kan man gøre ved at øremærke en pose lønkroner til dem, der tjener mindst.

Løser en lavtlønspulje problemet?

- Nej, gid det var så vel, men den er en god start. På længere sigt kunne vi godt tænke os, at lønstigningerne blev udregnet i kroner og øre, så lønforskellene ikke stiger år for år. Det ville også hjælpe, hvis vi indførte en garantiløn.

Hvad kan vi i Enhedslisten gøre for at støtte kravet om en lavtlønspulje?

- Det har ved tidligere forhandlinger været svært at få sat penge af til de lavest lønnede. Derfor er det vigtigt, at vi støtter op. Er du arbejder eller tillidsrepræsentant i det offentlige? Så kan du være med til at vinde opbakning for ideen om en lavtlønspulje ved at tage en snak med kollegerne om en mere fair fordeling af kronerne. Er du kommunalpolitiker? Så kan du hjælpe med at lægge pres på Kommunernes Landsforening, så de går med på en lavtlønspulje. For eksempel kan du melde ud offentligt, ud at du støtter puljen.

Foto: Mark Knudsen

LIGELØNSPULJE

Interview med Gitte Lea Fromholt, fælles tillidsrepræsentant i FOA Sosu.

Hvorfor er der brug for en ligelønspulje?

- Der er en ulighed mellem mænd og kvinders løn på knap 20 procent. Uligheden er ikke formindsket meget, siden der første gang blev talt om at indføre ligeløn. Det betyder, at vi kvinder forsat har mindre at leve af, men også at vores pensionsopsparing er betydeligt mindre end mændenes opsparing.

Er forskellen på mænds og kvinders løn et særligt stort problem i den offentlige sektor?

- Jeg vil vende det om og sige, at det i hvert fald er tydeligt, hvor der er "mandefag", og hvor der er "kvindefag": mænd er nemlig typisk ansat inden for det private, hvor vi kvinder i højere grad er ansat i det offentlige. Men også mellem fagene på det private arbejdsmarked er der forskel på mænds og kvinders løn. F.eks. blev der i sidste års overenskomst for malerne, som er et fag med en høj andel af kvinder, sat et loft i nogle af forhandlingerne.

Så løngabet mellem kønnene hænger sammen med et gab mellem det offentlige og det private?

- Ja, vi har brug for at få rettet op på løngabet mellem os offentligt ansatte og dem, der er privat ansat. Men mere generelt har vi brug for, at der ikke bliver gjort forskel på os ud fra, hvilket køn, vi har, og hvilken alder, vi har. Vi lever ikke i det forrige århundrede, hvor det primært var mænd, der forsørgede familien. Vi kvinder tager en uddannelse for at kunne hjælpe vores samfund på en høj faglig og professionel måde. Så vi kan hjælpe vores medmennesker fra vugge til grav på en værdig og respektfuld måde.

» En mellemløner med en månedsløn på 44.000 kroner får dobbelt så mange kroner og øre ud af en lønstigning på for eksempel to procent end en rengøringsassistent, der tjener 22.000 kroner. Den indbyggede ulighed skal vi til livs, og det kan man gøre ved at øremærke en pose lønkroner til dem, der tjener mindst. «

Rasmus Bredde, formand for SKOF - Specialarbejdere København og Frederiksberg

Foto: Boliga Selvsalg, Flickr.com (CC BY 2.0)

NÅR MENIGMAND TAGER KAMPEN OP

En gruppe boligejere kæmper for, at Nykredit – det eneste danske realkreditinstitut, der ikke er ejet af bankerne – forbliver medlemskontrolleret. Deltag i årets valg til repræsentantskabet, hvis du kan.

● Boligøkonomi

Nicolai Bentsen, økonomipolitisk fagsekretær

I Danmark behøver man kun i begrænset omfang at låne penge af en bank for at købe bolig. I stedet kan man låne op til 80 procent af boligens værdi som realkreditlån. Det har givet os billige boliglån, bl.a. fordi realkreditinstitutterne historisk set har været ejet af låntagerne selv.

Billige realkreditlån under pres

I 1989 blev realkreditmarkedet liberaliseret, og alle realkreditinstitutioner på nær Nykredit, som også står bag Totalkredit, er med tiden

opkøbt af banker. Det har fået de såkaldte bidragssatser til at stige voldsomt, for nu skal realkreditlån ikke længere bare hvile i sig selv. I stedet bruges de til at skabe overskud til bankernes aktionærer. Også det foreningsejede Nykredit har hævet bidragssatserne med mange tusinde kroner – senest i 2016 som tilløb til en børsnotering. Kort efter hævdede flere andre realkreditinstitutter satserne. Det førte til store protester blandt boligejerne og at foreningen Fair Bidragssats blev dannet.

Vær med til at bestemme bidragssatsen

Efter pres fra landbruget har Nykredit opgivet børsnoteringen. I stedet er et beskedent antal aktier solgt til pensionskasser, så 80 procent af Nykredit fortsat ejes af medlemsforeningen Forenet Kredit.

I år er der valg til foreningens repræsentantskab, og erhvervsordfører Pelle Dragsted, som allerhelst så liberaliseringerne rullet tilbage, opfordrer til at stemme:

– Vi bakker op om de kræfter, som arbejder på skabe demokrati i finanssektoren f.eks. i

Nykredit. Jeg vil derfor varmt anbefale vores medlemmer at deltage i valget, hvis de kan.

Eftersom Nykredit har en markedsandel på over 40 procent, kan din stemme være med til at sætte kursen for hele realkreditmarkedet: Skal vi sikre afkast til aktionærerne eller billige boliglån?

Du kan stemme, hvis du har boliglån hos Nykredit eller Totalkredit og bor i Hovedstaden eller Vestjylland.

VALG I NYKREDIT

- Har du boliglån hos Nykredit eller Totalkredit, og bor du i enten hovedstadsområdet eller Vestjylland, kan du stemme til repræsentantskabsvalget i Forenet Kredit i 2018. Alle personer på låneaftalen har én stemme hver.
- Valget afholdes fysisk i starten af marts. Frem til den 21. februar kan du stemme per fuldmagt.
- Fair Bidragssats arbejder på at få valgt personer til repræsentantskabet, som vil holde bidragssatserne nede og sikre, at Nykredit forbliver medlemsstyret.
- På www.kundernes kandidat.dk kan du læse om Fair Bidragssats kandidater og hvordan du kan afgive fuldmagt og på anden måde hjælpe med valget.

Realkreditinstitut og dets ejer

Realkreditinstitut og dets ejer	Andel af udlån i 2016
Nykredit og Totalkredit (80 % foreningsejet)	41%
Realkredit Danmark (Danske Bank)	28%
Nordea Kredit (Nordea)	14%
BRF Kredit (Jyske Bank)	10%
DLR kredit (mindre banker)	5%
LR kredit (Danske Bank, Nordea m.fl.)	1%

Kilde: Danmarks Statistik

MERE MILITÆR SKABER IKKE MERE TRYGHED

Et nyt forsvarsforlig, som strækker sig frem til 2023, vil poste ekstra 12,8 milliarder kroner i militæret. Hovedløs oprustning, mener Enhedslisten om aftalen, der er indgået mellem regeringen, DF, Socialdemokratiet og Radikale Venstre.

● Forsvarsaftale

Simon Halskov, Rød+Grøn

Det nye forsvarsforlig er en kæmpe udskrivning til flere soldater og nye kampfly. Ud over at være et kæmpe spild af penge, vil mere militær ikke gøre os tryggere. Tværtimod kan oprustningen forværre konflikten mellem NATO og Rusland, mener Enhedslisten.

- Hvis vi i stedet investerede de milliarder af kroner i forebyggelse af krige og konflikter, ville det give langt mere fred og stabilitet, påpeger Enhedslistens forsvarsordfører Eva Flyvholm.

Nej til nyt våbenkapløb

Den markante forøgelse af Danmarks militærbudget handler også om, at det skandaleombruste F-35-kampfly begynder at skulle betales

i de kommende år. Så der kan bruges flere penge både til kampfly, våben og udstyr.

- Jeg er bekymret for, at oprustningen med en ny brigade på 4.000 soldater bidrager til et våbenkapløb mellem NATO og Rusland, som bestemt ikke er i Danmarks interesse, forklarer Eva Flyvholm.

Enhedslistens forsvarsordfører mener, at Danmark i stedet burde arbejde for en gensidigt forpligtende nedrustning omkring Østersøen.

- Vi skal netop undgå, at konflikten udvikler sig til en regulær krig. Derfor er det så vigtigt, at vi tænker os om og forsøger at nedtrappe situationen i stedet for at fare frem, slutter hun.

» Hvis vi i stedet investerede de milliarder af kroner i forebyggelse af krige og konflikter, ville det give langt mere fred og stabilitet «

Eva Flyvholm,
Enhedslistens forsvarsordfører

Øgede militærbudgetter lægger op til et våbenkapløb mellem NATO og Rusland, som bestemt ikke er i Danmarks interesse, mener Enhedslisten.

Foto: pressefoto, www.f35.com

NYT FRA FOLKETINGET

Miljøstyrelsen flytter

Regeringen har som en del af anden runde af flytning af statslige arbejdspladser valgt at rykke Miljøstyrelsen til Odense. Udflytningen er den nyeste i en række omstruktureringer, regeringen har foretaget i forhold til styrelsen. Det startede med, at Miljøministeriet og Fødevarerministeriet blev lagt sammen i 2015, hvor regeringen også splittede Naturstyrelsen i to, og der blev flyttet medarbejdere til både Randbøl Hede, Augustenborg og Lemvig. I februar 2017 samlede man Styrelsen for Vand og Naturforvaltning og Miljøstyrelsen i én styrelse - den nuværende Miljøstyrelse, som nu skal flyttes til Odense.

Peberspray lovgøres

Regeringen vil sammen med DF gøre det lovligt for personer over 18 år at have peberspray i eget hjem. Samtidig vil regeringen åbne op for, at enkeltpersoner i visse situationer kan få tilladelse til at bære peberspray i det offentlige rum. Enhedslistens retsordfører Rune Lund mener ikke, at lovgivningen vil skabe mere tryghed:

- Peberspray er ikke sådan en uskyldig ting, som kommer ud af en dåse. Det er et farligt våben, som for eksempel kan forårsage alvorlige læsioner på hornhinden. Vi skal ikke have en bevæbning af befolkningen med noget, som er et håndvåben. Det vil ikke skabe mere tryghed. Tværtimod vil det skabe mindre tryghed.

Ny ferielov på godt og ondt

Den 5. januar vedtog et enigt folketing en ny ferielov. Den betyder, at vi fremover kan holde ferie i samme år, som vi optjener feriepengene. Det er til gavn for de nye på arbejdsmarkedet, men også alle andre, fordi vi så får vores feriepenge nogenlunde samtidig med, at de bliver optjent.

Samme dag valgte de andre partier i Folketinget dog at tage ca. 34 mia. kroner fra lønmodtagerne og forære dem til arbejdsgiverne. Arbejdsgiverne får nemlig lov til at beholde de fem ugers ekstra feriepenge, som lønmodtagerne optjener i overgangsåret mellem den gamle og den nye ordning. Lønmodtagerne skal altså låne de fem ugers ekstra feriepenge inkl. skatten af dem til arbejdsgiveren, indtil de kan gå på pension.

JETTE GOTTLIEB: PÅ MED DE STORE SKO

I Enhedslisten har vi regler om parti-skat, vi er imod dobbeltløn og vores folkevalgte skal ikke have privilegier i kraft af deres poster. Alligevel opstår der af og til uenighed om, hvordan vores vedtægter skal tolkes. Rød+Grøn har spurgt Jette Gottlieb, der sidder i vores vedtægtsnævn, om, hvad hun mener om Enhedslistens regler for løn, vederlag og pension.

● Vedtægter

Eva Hyllegaard, Rød+Grøn

Hvorfor har Enhedslisten regler om parti-skat?

- Det har to formål. Det ene formål er at skaffe penge til partiet. Det andet formål er at begrænse de forholdsvis privilegerede vilkår, der ligger i at være fuldtidsrepræsentant eller deltidsrepræsentant for Enhedslisten. Da vi ikke ønsker taburetkløbere, skal der ikke være nogle særlige goder forbundet med at sidde på taburetterne. På den anden side skal det heller ikke være sådan, at det er en uoverkommelig byrde.

- Det vil aldrig være muligt at lave regler, der er krystalklare, og som tager højde for alle situationer. Det kan vi ikke – og det vil vi heller

ikke, for så bliver reglerne simpelthen så kringledede og umulige at finde rundt i, at de bliver urimelige.

Hvad er det så, vi gør i dag?

- Det vi gør, er i virkeligheden ligesom almindelig skattebetaling i samfundet. Skatten skal skaffe penge til samfundet, men også bidrage til en omfordeling. Vores opfattelse af progressiv beskatning går ud på at lave en mere lige fordeling, og det er i virkeligheden det samme, der foregår i Enhedslisten. Så har vi valgt at sige, at der findes et samfundsmæssigt almindeligt indtægtsniveau, som Enhedslistens ansatte skal lønnes efter. Vores grundlag er den løn, metalarbejdere får i København. Vores ansatte hverken tjene mere eller mindre end dem.

Hvordan tager vi som parti stilling til vederlag og pension?

- Jeg synes, at man skal holde sig to ledetråde for øje: For det første skal man ikke modtage penge to steder fra. For det andet skal der være en rimelighed i det, man forholder sig til af ekstra indtægter, man kan få som folkevalgt. Jeg kan sagtens nævne 37 mærkelige diskussioner, man kan få om såvel kommunalpolitikeres som folketingspolitikeres økonomi, men de fører ingen vegne hen. Der vil altid være gråzoner: Hvad skal modregnes? Hvad skal medregnes?

Er diskussionen om borgmestres eftervederlag i denne kategori, synes du?

- Jeg opfatter noget af den debat, vi har haft, som fnidder. Det handler om at finde ud af, om der lige er lidt mere, vi kan gøre. "De der frygtelige valgte, er de nu ikke nogle tilragere?" Drop det. Tag de store sko på og sig: Det handler om, at man ikke skal have penge to steder fra. Man skal have en løn, der svarer til gennemsnittet i samfundet – og så er den ikke længere.

Står Enhedslistens vedtægter over lovgivningen?

- Sådan kan man slet ikke stille det op. I Grundloven står der, at man ikke kan frasige sig sit vederlag for folketingsarbejde. Det samme gælder vederlag for at sidde i borgerrepræsentationen og i kommunalbestyrelserne. Det har den baggrund, at man ikke skal kunne "købe" sig til en plads ved at have råd til at sidde der gratis. Som valgt for Enhedslisten følger man Enhedslistens vedtægter. Det er så årsmødets opgave at sikre, at de er så klare og enkle, at det ikke fører til konfliktpunkter.

- Man skal huske, at når man sidder i kommunalbestyrelser, er man normalt fuldtidsarbejdende eller fuldtidsstuderende eller fuldtids-alt-muligt-andet. Det, man gør, er virkelig noget ekstra oveni – og det er yderst fornuftigt, at man bliver kompenseret for nogle af de ting, man ikke ellers kan gøre. Efterhånden er der

» Jeg opfatter noget af den debat, vi har haft, som fnidder. Det handler om at finde ud af, om der lige er lidt mere, vi kan gøre. "De der frygtelige valgte, er de nu ikke nogle tilragere?" Drop det. Tag de store sko på og sig: Det handler om, at man ikke skal have penge to steder fra. Man skal have en løn, der svarer til gennemsnittet i samfundet – og så er den ikke længere. «

Jette Gottlieb,
medlem af Enhedslistens vedtægtsudvalg

kommet temmelig mange ekstra ting, vi skal forholde os til.

Kan du nævne et eksempel?

- Jeg vil gerne nævne pensionen. Når landets love bliver ændret, og pensionsalderen f.eks. bliver forhøjet, så er det virkelig grotesk, at Folketinget fastholder, at medlemmerne selv har en pensionersalder på 60 år. Det skal laves om. Indtil det lykkes har vi vedtaget, at man betaler partiskat af den pension, man får, når man er mellem 60 år og (for tiden) 67 år.

- Det er urimeligt, at loven er, som den er. Vi skal selvfølgelig parlamentarisk gøre alt, hvad vi kan for at lave loven om. Det har vi gjort tidligere, jeg mener, det var i '94, '96 og '98, og gør det nu igen. De "regeringsbærende" partier, Venstre og Socialdemokratiet, har hver gang været imod. Men når rimelighedskravet udefra bliver stærkt nok, ender de med at bøje sig lidt.

Det var pensionen – hvad med dobbeltløn?

- Det er et kæmpe problem, at man i loven giver mulighed for at få penge to steder fra. Jeg synes, at loven skal laves om. Men min personlige mening er, at vi ikke skal være overhellige og sige nej til f.eks. et bestemt skattefradrag, fordi det er uetisk. Vi lever i det her samfund, og det skal vi blive ved med. De regler, som samfundet sætter, dem lever vi efter.

- Vi skal gøre alt for at få lavet om på reglerne. Det lykkedes til sidst at få flertal for at få lavet ministerpensionerne om. Og i forbindelse med Carl Holst-sagen lykkedes det at få lavet om på reglerne i forhold til, når man gik fra et offentligt hverv til et andet offentligt hverv. Det lykkes altså stille og roligt at få flyttet reglerne i en mere rimelig retning.

Hvad er så problemet?

- Problemet for Enhedslisten er, at lovgivningen jo aldrig kommer i nærheden af det, vi synes er ordentligt. Vi kan kompensere lidt for det ved hjælp af vores partiskatteregler, men heller ikke mere. Og så skal vi som sagt passe på med at være overhellige. Der er så mange af samfundets vilkår, vi ikke synes er i orden, men som vi lever under alligevel. Så er det vigtigt, at vi har en eller anden form for "sund-fornuft-kompass", vi lever efter.

- Samtidig skal vi være sikre på, at vores partiregler er så forholdsvis klare, at vi ikke forlader os på at køre konkurrence om moral. Vi skal ikke have et "moralbarometer", hvor den ene er mere moralsk end den anden, der er mere moralsk end den tredje. Det bliver en syg partikultur, en orm der gnaver os indefra – eller et glas hus, vi smadrer ved at kaste sten indefra. Det bliver vi hverken bedre eller klogere af.

Jettes Gottliebs udtalelser er udtryk for hendes egne holdninger, ikke vedtægtsnævnets.

LOVÆNDRING SKAL FORHINDRE DOBBELT LØN

Efter det kom frem, at afgående borgmestre kan hæve eftervederlag på op til en million samtidig med, at de træder ud i et nyt vellønnet job, fremsatte Enhedslistens folketingsgruppe et beslutningsforslag, der skal gøre op med borgmestrenes dobbeltløn.

● Eftervederlag

Pelle Dragsted,
finansordfører

Forslaget, som skal behandles i februar, vil lige stille reglerne for borgmestre og regionsformænds eftervederlag med de regler, der i dag gælder for folketingsmedlemmer. Det vil betyde, at afgående borgmestre, der træder ud i et job, fremover vil blive modregnet i deres eftervederlag.

Enhedslisten planlægger også at fremsætte et beslutningsforslag, der vil gøre modregningen mere fuldstændig. Folketingsmedlemmer må i dag tjene 130.000 kroner uden at blive modregnet i deres eftervederlag. Enhedslisten mener, at der skal ske modregning allerede fra første krone.

Op til Enhedslistens årsmøde i april er der stillet flere forslag vedr. partiskat og økonomi. Læs dem i det medfølgende årsmødehæfte. Foto: Maria Prudholm

Foto: wikipedia.com (public domain)

IRANERNE KRÆVER BRØD, BOLIG OG FRIHED

En voksende ulighed og korrupsion igangsatte omkring årsskiftet massedemonstrationer i Iran. For at få overblik over situationen har Rød+Grøn talt med Farrokh Jafari, politisk flygtning fra Iran og medlem af Enhedslisten gennem mange år.

● Iran

Mikael Hertoft, Rød+Grøn

Hvad var det, der skete i Iran ved årsskiftet?

- Det startede med en demonstration i Irans næststørste by Mashhad. I løbet af 10 dage var der demonstrationer i 80 byer. Slagordene var: "Reformister og principalister, vi er trætte af Jer", og: "Død over Rohani og Khamenei", altså præsidenten og den religiøse leder. I nogle byer angreb demonstranterne politi og revolutionsgarden. I to byer flygtede politiet og garden, men kom tilbage dagen efter og dræbte flere.

- En venstreorienteret parole blev dominerende i demonstrationerne: "Brød - bolig - frihed". Den blev sammen med "Død over Khamenei" den gennemgående parole. Regimet undertrykte bevægelsen, der kommunikerede gennem sociale medier - først og fremmest "Telegram", som blev lukket. Under demonstrationerne blev 4.500 mennesker anholdt. 10 er døde i fængslerne.

Hvorfor kom oprøret?

- Økonomien er virkelig blevet forværret. Der er vækst i Iran, men fattigdommen forsvinder ikke. De sidste tre år har både statslige og private virksomheder stoppet med at betale løn til arbejderne i op til seks måneder. Der har været mange strejker med det simple krav at få udbetalt lønnen. Mange arbejdere får kun minimumslønnen, som er ca. 2.000 kr. om må-

neden. Man regner med, at en gennemsnitsfamilie på 3,3 person behøver minimum 3.500 kr. for at klare sig.

Er det almindeligt, at kvinder arbejder i Iran?

- Mange kvinder arbejder. Regimet har forsøgt at presse dem tilbage til gryderne. Men kvinderne er ofte nødt til at arbejde. De har ikke råd til andet. En anden faktor, der udløste demonstrationerne, var et stop for kontante kompensationer for prisstigninger på benzin, el og vand.

- Endelig blev rigtig mange mennesker snydt i en bankskandale, som revolutionsgardisterne stod for. To millioner familier satte deres penge ind i butikker, som revolutionsgarden åbnede. Men de fleste af de to millioner kunne ikke få deres penge tilbage. De mennesker, som var blevet snydt for deres opsparing, blev de mest militante i demonstrationerne.

Hvordan er Irans økonomiske situation overordnet?

- Olien og gassen står for 70-75 procent af landets indtægter. Iran har en veluddannet og billig arbejdskraft. Man har både bil- og flyfabrikker. Men de rige i Iran kan få højere afkast ved at investere i udlandet, bl.a. i byggeri i Dubai, og på udlån af penge. Derfor er der mange nedlagte fabrikker og virksomheder i Iran og stor arbejdsløshed.

» En venstreorienteret parole blev dominerende i demonstrationerne: "Brød - bolig - frihed". Den blev sammen med "Død over Khamenei" den gennemgående parole. «

Farrokh Jafari, politisk flygtning fra Iran og medlem af Enhedslisten

- Desuden forsvinder mange penge ud i den blå luft til udenlandske konti. En stor del af pengene går også til krigsførelse i Syrien og Irak og til Hezbollah i Libanon.

Hvilken rolle spiller de nationale mindretal?

- Iran har flere store mindretal. Ca. 20 procent af befolkningen er azerier, som er tyrkisk talende. Kurderne udgør ca. syv procent af befolkningen. Begge nationaliteter bor i det nordvestlige Irak.

Den største risiko i Iran i dag er en borgerkrig, baseret på nationale konflikter. Tyrkiet støtter nationalisterne i Aserbajdsjan kraftigt - og nærer et intenst had til kurderne. Borgerkrig mellem kurdere og azerier er en reel risiko, fordi de bebor nogle af de samme områder.

Er der håb for en progressiv udvikling i Iran?

- Befolkningen er ung. Religionen har mistet sin legitimitet. Khamenei vil have, at iranerne skal have flere børn. Men befolkningen er ligeglad med, hvad lederen siger. Fødselstallet er nede på 1,61 barn per kvinde, det er lavere end i Danmark.

- En million bliver uddannet hvert år fra Irans universiteter. Men halvdelen bliver arbejdsløse. Middelklassen rasler ned til arbejderklassen. Det er forklaringen på, at "Brød - bolig - frihed" blev slagordet i demonstrationerne.

DANMARK VIL STJÆLE FISK I AFRIKA

Den danske regering ønsker andel i EU's fiskeri ud for Vestsahara. Fiskeriaftalen, som EU har indgået med Marokko og Vestsahara, er dog i strid med Folkeretten. Den er nemlig lavet hen over hovedet på Vestsaharas oprindelige befolkning, saharawierne. Af samme årsag stemte både Henrik Høegh (V) og Mette Gjerskov (S) imod fiskeriaftalen, da den sidst blev fornyet.

● Vestsahara

Christian Juhl, udviklingsordfører, og Søren Søndergaard, EU-ordfører

Udenrigsminister Anders Samuelsen sagde på et samråd i Folketingets Udenrigsudvalg i oktober, at EU's nuværende fiskeriaftale har været til fordel for Vestsahara. Det er ingenlunde sandt. Fiskeriaftalen har gavnet marokkanske bosættere i det besatte Vestsahara. Desuden har den sikret beskæftigelse til 200 marokkanske søfolk.

Tilbage i december 2016 fastslog EU-domstolen, at en frihandelsaftale mellem EU og Marokko var ulovlig, fordi den omfattede Vestsahara. Det var en meget klar dom, som gav store rystelser i EU-systemet. Det er endnu ikke afklaret, hvordan EU vil tilpasse sig dommen.

Domstolen behandler lige nu en sag om den igangværende fiskeriaftale. Generaladvokaten

ved EU-domstolen giver i en for-udtalelse udtryk for, at EU ikke har ret til at indgå fiskeriaftaler, der inkluderer vandene ud for Vestsahara. Han kalder desuden Marokkos tilstedeværelse i Vestsahara for en ulovlig besættelse og fremhæver, at 91,5 procent af de fisk, der fanges indenfor den nuværende fiskeriaftale, fanges ud for Vestsaharas kyster. Endelig udtaler han, at der ingen garanti er for, at landets oprindelige folk, saharawierne, er dem, der primært drager nytte af aftalen.

Hensyn ikke længere 'afgørende'

Fiskeriaftalen skal fornyes, da den udløber 14. juni. Fiskeriminister Karen Ellemann har bedt Europaudvalget om et forhandlingsmandat, som ikke omfatter den traditionelle danske holdning: at hensynet til saharawierne har afgørende betydning. I forhandlingsmandatets tekst er ordet 'afgørende' væk; nu lægger regeringen blot 'særlig' vægt på, at Marokko opfylder sine forpligtelser over for Vestsahara.

Den tidligere tekst om at lægge afgørende vægt på Vestsaharas rettigheder er væsentligt mere bindende. Her ville ministeren ikke i EU kunne sige ja til en fiskeriaftale, uden at Folkerettens principper er opfyldt. Det har ikke været muligt at få ministeren til at ændre teksten. Hun erkender dog, at der er en afgørende forskel på de to ord – men hun vil vurdere en ny fiskeriaftale i sin helhed!

Tyveri ved højlys dag

Det er ganske grotesk, at EU og Marokko forhandler henover hovedet på saharawierne. Men hvem skal repræsentere et besat folk, vil

nogle nok spørge. FN har anerkendt organisationen POLISARIO som retmæssig repræsentant for saharawierne. Det samme har EU-domstolen.

Saharawierne opretholder en eksil-regering i Tindouf. Den har både kapacitet og vilje til at deltage i forhandlingerne.

Ministeren har i forhandlingsmandatet skrevet, at hun søger at sikre nye fiskemuligheder til danske fiskere. Det sker på baggrund af et pres fra fiskerne, nu hvor Brexit-aftalen kan give dem ringere fangstmuligheder.

Vi har svært ved at forstå, hvad der har ændret sig, siden Høegh og Gjerskov som ministre stemte nej til fiskeriaftalen i EU. Besættelsen af Vestsahara er fortsat, undertrykkelsen fra Marokko er hård og intet tyder på, at saharawierne inddrages i de nye forhandlinger.

Den logiske slutning burde være et 'nej' til at fortsætte den nuværende fiskeriaftale. I stedet kommer folkeret og menneskerettigheder til at vige for økonomiske interesser. Og Danmark vil placere sig i et selskab, der via EU ved højlys dag stjæler fisk fra et besat folk i Afrika.

FAKTA OM VESTSAHARA

Afrikas sidste koloni er Vestsahara. Landet har lidt under marokkansk besættelse siden 1976. En lille stribe ørken er dog stadig under saharawiernes kontrol. Mere end 150.000 saharawier bor i flygtningelejren Tindouf i Algier.

Fotos: Christian Juhl

Vores nye, grønne program

Kloden hærges, og ulighederne øges. Det kalder på en omstilling, der må være både social, økologisk og demokratisk for at lykkes. Men klimakrisen giver også mulighed for at skabe et nyt og bedre samfund. Hvilke løsninger og visioner kan Enhedslisten bidrage med ud fra vores nye, grønne delprogram? 10 miljøforkæmpere giver deres bud i dette tema.

Når grønne fællesskaber fungerer bedst, så opbygger de troen på, at vi faktisk kan forandre verden sammen. De er desuden levende eksempler på det bæredygtige samfund, vi vil skabe. Læs mere om grønne fællesskaber på side 20.

GRØN VÆKST ER EN MYTE

Vi skal pege på, at evig økonomisk vækst er en fysisk umulighed på en klode med begrænsede ressourcer. Samtidig kan vi levere visioner for et samfund efter væksten. Et bæredygtigt samfund, der bygger på lighed og økonomisk ligevægt. Rød+Grøn har talt med miljøordfører, Maria Reumert Gjerding, om opgøret med vækstpolitikken.

Eva Hyllegaard, Rød+Grøn

Hvordan forklarer vi folk, at økonomisk vækst ikke er godt for miljøet?

- Et af vores vigtigste bidrag i opgøret med vækstpolitikken er analysen af, at økonomisk vækst ikke kan fortsætte for evigt. Det er simpelthen uforeneligt med at passe på vores klode, bremse klimaforandringerne og standse tilbagegangen for naturen. Og det er en analyse, vi kan bidrage med, fordi det simpelthen ligger i vores partis DNA. Man kan rejse kritik, og det skal vi, af vækstparadigmet, men kritikken bliver først rigtig noget værd, når vi også kan pege på de helt konkrete løsninger, der så skal erstatte det samfund, vi har i dag. Den balance mellem væstkritikken og visioner for et samfund, der ikke baserer sig på evig vækst, synes jeg egentlig rammes meget godt i delprogrammet. Jeg glæder mig til at deltage i konkrete diskussioner af, hvordan vi folder det ud.

Hvordan skiller Enhedslisten sig ud fra andre partier på det her område?

- Det er grundlæggende, at vi har den analyse, som vi har: at konstant vækst ikke er muligt. For mig er det faktisk besynderligt, at vi i så mange år har stået så alene med den analyse. I mine øjne er det ren og skær matematik, at vækst er

eksponentielt, og selvfølgelig kan vi ikke blive ved med at fordoble vores, i øvrigt meget velstående, økonomi uden at tære på klodens begrænsede ressourcer og vores naturgrundlag. Alt andet er i mine øjne fuldstændigt absurd at forestille sig. Så selv om det undrer mig, at vi står alene med analysen - først de senere år har Alternativet meldt sig på banen - så er det der, Enhedslisten kan noget helt særligt.

Kan du give nogle eksempler på, hvor du mener, forslaget til det grønne delprogram har noget at bidrage med, når det gælder forståelse af den økologiske krise og systemkrisen?

- Det er en stor styrke, at delprogrammet formår at forbinde vækst- og kapitalismekritikken med både klima- og miljøkrisen, ressource-, fattigdoms- og fødevarekrisen. Og at myten om grøn vækst desuden fuldstændig punkteres. For det er essentielt, at vi ser sammenhængen i kriserne omkring os. For da bliver det tydeligt, at vi skal helt ind i kernen af det økonomiske maskinerum for at løse klimakrise og naturkrise og biodiversitetskrise. Det er ikke bare noget, man kan ordne ved at bygge nogle flere vindmøller og rulle nogle flere elbiler ud på vejene. Det er noget, vi skal integrere på tværs af alle politikområder, og det handler dybest set om kernen i vores samfund og i vores økonomi.

» Et af vores vigtigste bidrag i opgøret med vækstpolitikken er analysen af, at økonomisk vækst ikke kan fortsætte for evigt. «

Maria Reumert Gjerding
Enhedslistens miljøordfører

ET REDSKAB FOR RØD OG GRØN OMSTILLING

Efter årsmødet i bededagsferien står Enhedslisten forhåbentlig med et grønt delprogram, som:

- Fastlægger partiets grundlæggende principper og politik på miljøområdet.
- Danner grundlag for handlingsplaner og konkrete udspil.
- Inspirerer medlemmerne og styrker Enhedslistens profil som rød-grønt parti.

Hovedbestyrelsens programforslag tager afsæt i vores visioner, men også i en situation, hvor klimakaos og natursvind trænger sig på. Det forholder sig til begreber som grøn vækst, cirkulær økonomi, miljøretfærdighed, naturpolitik, kvotekonger, distancearbejde og byspredning.

Forslaget opridses løsninger, som sætter ind mod krisen her og nu, men som også går til roden af problemerne og peger frem mod et demokratisk og økologisk, bæredygtigt, socialistisk alternativ. Kampen for at sikre balance mellem menneske og natur ses i tæt sammenhæng med kampen for lighed og velfærd.

Den 10. februar afholdes der seminar om det grønne delprogram. For at inspirere til en god debat har vi spurgt ti af oplægsholderne, hvad Enhedslisten kan bidrage med ud fra det grønne program. Deres bud kan du læse i dette tema.

Foto: Scott Goodwill, Unsplash.com

DEMOKRATISÉR ØKONOMIEN FOR AT GØRE DEN GRØN

Ansatte, brugere og lokalsamfund skal have nye rettigheder og rammer for at kunne blande sig aktivt i den grønne omstilling.

Søren Kolstrup,
medlem af Politisk-Økonomisk Udvalg

Forslaget til et grønt delprogram sammenfatter diskussionen om demokrati og grøn omstilling. Der er to indfaldsvinkler. Den ene går ud på, at almindelige mennesker skal vinde kontrol over økonomien og naturressourcerne. F.eks. skal alle ansatte – privat som offentligt – sikres miljørettigheder på arbejdspladsen og indsigt i virksomhedens teknologivalg.

Initiativer nedefra

Skal vores krav tages alvorligt, må vi imidlertid kunne svare på, hvad det er for en type indflydelse, vi taler om: Skal de ansatte have hø-

ringsret, indstillingsret med pligt til at gå til forhandlingsbordet eller ligefrem vetoret?

Programmet taler også om tryghed ved grøn omstilling. I så fald skal de ansatte, når en virksomhed lukker eller flytter, have krav på et varsel. Og de skal have mulighed for at gå ind i en alternativ, bæredygtig produktion, som kan være medarbejderejet eller offentligt ejet og deltagerstyret.

Lokal indflydelse på grøn omstilling

Næste skridt bør være at præcisere, hvordan borgerne i et lokalområde får mulighed for at blande sig i den grønne omstilling. Programforslaget ser netop lokalsamfundet som et omdrejningspunkt for at opbygge lokalt forankrede kooperativer inden for fødevarerforsyningen – med respekt for naturens grænser.

Vi kunne i denne forbindelse fremsætte krav om, at den kommunale planlægning skal indhente borgernes bud på, hvordan man sikrer grøn omstilling. Det kunne blive et udgangs-

punkt for lokale kooperativer og kommunal, deltagerstyret produktion.

Initiativer fra oven

Den anden indfaldsvinkel til demokrati og grøn omstilling handler om overordnede initiativer til at bane vejen for borgernes bud på grøn omstilling. Her peger programforslaget blandt andet på krav om en spekulationsfri finanssektor, offentlige energianlæg, en statslig jordbrugerfond og bedre lovgivningsbetingelser for fællesejede virksomheder.

Der forestår et vigtigt arbejde i at konkretisere, hvor, hvornår og hvordan sådanne fællesejede virksomheder kan styrke den grønne omstilling gennem inddragelse af ansatte og borgere.

Delprogrammet rummer de vigtigste brikker til at sammentænke produktion, økonomi og grøn omstilling. Jeg glæder mig til at se denne økosocialistiske tænkning omsat i et saftigt handlingsprogram.

KLIMAREDNING KRÆVER GRUNDLÆGGENDE FORANDRINGER

Effektivitet er ikke nok, hvis vi bare bruger den sparede energi på flere produkter og mere bilkørsel.

Derfor skal vi fastlægge et globalt budget for drivhusgasser.

Palle Bendsen,
aktiv i NOAH Klimaretfærdighed + Energi

Jeg synes, Enhedslistens forslag til et grønt delprogram er rigtig godt. Det udtrykker mange af de samme tanker, som vi gør os i NOAH. Det kommer så grundigt rundt om de mange emner, som det er muligt på 20 sider.

Vi skal prioritere at få flere med

Men hvad skal vi prioritere? Jeg mener, at vi skal prioritere at få flere mennesker med i omstillingen – overalt i landet, på alle tænkelige niveauer og alle tænkelige måder. At vi skal skabe forståelse for de meget vidtrækkende forandringer, der er brug for. Også politisk forståelse i kommuner, regioner og i Folketinget. Sidst, men ikke mindst, skal vi skabe alliancer af både kortere og længere varighed. Derfor skal Enhedslisten fodre os, der arbejder i miljøbevægelsen, med oplysninger, så vi kan påvirke politiske beslutningsprocesser i tide.

Nord-Syd-perspektiver er særligt svære at trænge igennem med i de politiske forsam-

linger. Det betyder ikke, at vi ikke skal forsøge! Men det kræver sikkert snilde og retorisk tæft at lykkes med det.

Mængdeproblemet og rebound-effekten

Hvordan gør vi det klart, at klimakrisen er en systemkrise? En måde kunne være at pege på "mængdeproblemet" og den såkaldte "rebound"-effekt: Miljømæssigt er det ikke nok at effektivisere energiforbruget ved fremstillingen af et produkt, hvis der så blot fremstilles flere produkter.

Isolerer man f.eks. et hus bedre, så er den første effekt en reduktion af det faktiske energiforbrug. Det er positivt. Men herefter opstår hurtigt en modgående rebound-effekt, idet beboerne hurtigt sætter energibesparelsen over styr ved at vælge en højere, behageligere stuetemperatur. Altså ved at sætte energiforbruget op. På samme måde kan et skift til en energieffektiv bil betyde, at man bare kører flere kilometer.

Brug for et globalt CO2-budget

Rent strategisk er det rigtig godt, at Enhedslisten "genfremsetter" forslaget om en stærk klimalov. I NOAHs forslag så vi klimaloven som en overliggende for både offentlig og privat virksomhed. Vi så nødvendigheden i at holde styr på mængdeproblemet og tænke forskellige indsatser sammen. Derfor tog vi udgangspunkt i det globale drivhusgasbudget.

Det var ikke et nemt krav at trænge igennem med i 2008, og det var vel Finansministeriet, der sørgede for, at det ikke var med i klimaloven i 2014. Men i FN's Klimapanel's seneste rapport er det blevet synligt og et grundlag for Paris-aftalen, selvom det ikke er nævnt! År for år formindskes drivhusgasbudgettet, men det lukker skiftende regeringer øjnene for.

KLIMABUDGET OG KLIMALOV

Klimaforandringernes omfang afhænger af, hvor stor en mængde af drivhusgasser, vi samlet sender op i atmosfæren. Hvis vi skal reducere udledningen tilstrækkeligt til at undgå to graders temperaturstigning, vil det kræve stærke klimalove, som lægger et budget for samfundenes udledning af CO₂ og andre drivhusgasser.

Enhedslisten stillede i 2010 beslutningsforslag om en klimalov, der sætter faste mål for Danmarks årlige reduktion af udledningen. Forslaget tog udgangspunkt i NOAHs og Klima SOS' arbejde for en klimalov og Friends of the Earths internationale arbejde, som bidrog til at få britiske og skotske klimalove vedtaget.

» Rent strategisk er det rigtig godt, at Enhedslisten "genfremsetter" forslaget om en stærk klimalov. I NOAHs forslag så vi klimaloven som en overliggende for både offentlig og privat virksomhed.«

Palle Bendsen,
aktiv i NOAH Klimaretfærdighed + Energi

Foto: Pressefoto, Noah.dk

LANDBRUG SKAL IGEN SKABE LIV

Det er en stor styrke ved det grønne delprogram, at det tager fat på nogle af de dybereliggende problemstillinger i vores samfund og for eksempel stiller skarpt på de strukturer, der har været afgørende for landbrugets udvikling.

Maria Gjerding, miljø- og landbrugsordfører

Årtiers ensidige fokus på vækst og konkurrencedygtighed på et globalt marked har skabt et landbrug, domineret af ubæredygtigt husdyrhold og monokulturer (samme afgrøder samme sted, år efter år), der er afhængig af store mængder sprøjtegift og kunstgødning. Det har skabt et landbrug, der i høj grad er styret af stordriftslandmænd, monopollignende fødevarerkoncerner og kreditinstitutter.

At forstå de bagvedliggende strukturer er en forudsætning for at kunne give de svar, der kan bane vejen for et reelt bæredygtigt landbrug. Vi kradser kun i overfladen, hvis vi blot omlægger det industrielle landbrug til økologi og ellers

fortsætter som hidtil. Økologien er nødvendig, men der skal tages mere grundlæggende fat. Der er brug for et opgør med koncentrationen af kapital i landbruget. Der er brug for nye ejerformer med en langt større lokal forankring og afsætning af fødevarer. Og det er nødvendigt med en langt mere mangfoldig landbrugsproduktion. Denne helhedstænkning bliver leveret i delprogrammets kapitel om natur, landbrug og fiskeri.

Landbruget kan bidrage positivt

Delprogrammet slår også fast, at det er en fuldstændig bunden opgave at standse naturens tilbagegang. Naturen har en værdi i sig

» Vi kradser kun i overfladen, hvis vi blot omlægger det industrielle landbrug til økologi og ellers fortsætter som hidtil.«

Maria Reumert Gjerding

Enhedslistens miljø- og landbrugsordfører

selv, og derfor skal den beskyttes – også når det ikke umiddelbart kan tælles på den økonomiske bundlinje. Dette er en helt grundlæggende præmis og en forudsætning for, at man kan lave naturpolitik, der for alvor gør en forskel i den biodiversitetskrise, vi står foran.

Med delprogrammet skal vi gøre det klart, at landbruget skal bidrage til at beskytte klima, natur og drikkevand. Det behøver ikke at være en ødelæggende byrde – landbruget kan f.eks. binde kulstof i jorden og dermed bidrage positivt til at løse klimakrisen.

Gør visionerne tydelige

Både landbrug og fiskeri er vigtige erhverv i fremtiden. Det er nemlig erhverv med et kæmpe potentiale til at skabe arbejdspladser i landområderne, skabe liv i de mindre havne og gøre landområderne til attraktive steder at bo. Men vi skal øve os mere i at beskrive, hvordan livet på landet og i kystbyerne vil se ud, hvis vores drømme og visioner gennemføres. Hvis vi skal inspirere folk til sammen med os at arbejde for fremtidens bæredygtige samfund, er det uhyre vigtigt, at vi formår at gøre visionerne så konkrete, at man kan se dem for sig.

Foto: Henry Be, Unsplash.com

KLIMAUDFORDRINGEN – VISIONER OG DILEMMAER

Enhedslisten har siden sin start sat markant fokus på klimaudfordringen og den grønne omstilling af energisektoren. I forhold til 1989 er mange af vore visioner i dag på den generelle, politiske dagsorden, og vi har løbende udviklet vor klima- og energipolitik. Delprogrammet koger den ned til 1.000 ord, som forklarer vores vigtigste pointer.

Karl Vogt-Nielsen, klima- og energirådgiver

Delprogrammet slår fast, at den grønne omstilling til 100 procent vedvarende energi skal være i mål i 2040. For at sætte dette i perspektiv kræver det, at vi årligt skal opføre 75 store havvindmøller – og dobbelt så mange, hvis ikke vi halverer energiforbruget inden 2040. Vi ønsker således en omstilling, som kræver mindst en revolution i energipolitikken.

Samtidig kritiserer vi med rette markeds kræfterne, om end vi er nødt til at benytte os af

dem, hvis vort mål skal nås. Et dilemma her er, at vi påpeger at energiforsyningen "skal under demokratisk styring og ejerskab, hvis omstillingen skal lykkes i tide", og vi skal fremme "kollektive ejerformer og folkelig deltagelse i vedvarende energiproduktion." Fint nok, men vi vil i praksis dog stadig støtte den kommercielle havmølleudbygning, fordi VE-udbygningen er vigtigere end det demokratiske – eller er den?

Stop oliejakten

Vi slår fast i programmet, at vi må respektere det globale budget for udledning af drivhusgasser, hvis vi skal blive under to graders stigning. Dette budget indebærer, at det er meget begrænset, hvor meget CO₂-Danmark stadig må

» Delprogrammet slår fast, at den grønne omstilling til 100 procent vedvarende energi skal være i mål i 2040. «

Karl Vogt-Nielsen, klima- og energirådgiver

udlede. Derfor peger vi på en stærk klimaalov, som forpligter til reduktioner år for år og konkrete handlingsplaner herfor. Vi skal indregne de drivhusgasudledninger, som dansk økonomi forårsager uden for landets grænser og i de varer, vi importerer. Vi peger også på, at den danske olie- og naturgasproduktion ikke intensiveres men afvikles, og al søgning efter nye reserver skal standses og udvinding af skifergas forbydes.

Til slut et andet dilemma – nemlig vækstkritikken. Det kommer bl.a. til udtryk ved, at vi vil begrænse antallet af elapparater. Jeg har svært ved at se det udmøntet i praktisk politik og spørgsmålet er, om det er her, kamppladsen er. Et hurtigt regnestykke viser, at gevinsten ved at reducere omfanget af elapparater med 25 procent i husholdningerne svarer til at gøre de næste ti havmølleparker 1 procent større. Ligeledes vil vi begrænse bygningsarealet samt standse byspredning, hvilket vel indebærer højhuse i de større byer. Jeg synes, vi skal overveje, hvilke kampe, vi prioriterer.

Jeg håber, ovenstående lidt provokatorisk ansporer dig til at få læst delprogrammet – det indeholder rigtig mange gode ting.

FAGBEVÆGELSEN ER AFGØRENDE FOR GRØN OMSTILLING

Mange frygter, at mindre vækst vil medføre arbejdsløshed. Vores opgave er derfor at vise, at grøn omstilling både giver nye job og øget livskvalitet.

Anders Olesen, faglig koordinator i Enhedslisten

En af Enhedslistens styrker er, at vi sammen-tænker grønne målsætninger for klima, ressourcer og miljø med røde målsætninger, der giver job, kortere arbejdstid og økonomisk omfordeling. Det betyder, at alle i samfundet vil få glæde af den grønne omstilling.

Samtidig adskiller vi os fra andre partier ved at være gode til at organisere. Vi ved, at hvis vi skal lykkes med grøn omstilling, så skal det blive en folkesag, og fagbevægelsen skal tage den til sig. For de kræfter, vi er oppe imod, er de stærke kapitaler.

Fagbevægelsen skal ind i klimakampen

Indtil videre har fagbevægelsens grønne engagement ikke været markant nok. Jeg har selv forsøgt at få en klimabevægelse op at stå i Byg-

gefagenes regi ved at pege på, at klimarenoveringer kan skabe gode, sunde job. Budskabet fængede desværre ikke i tilstrækkelig grad. Der er heldigvis tegn på opblødning: Forleden skrev formændene for 3F og Ingeniørforeningen en fælles kronik, hvori de pegede på nødvendigheden af, at også fagbevægelsen går i offensiven for klimaet. At fagbevægelsen skal klæde sine medlemmer på til at bidrage til den grønne omstilling – og til at finde beskæftigelse i den.

Angsten for, at grøn omstilling skal medføre lav vækst, nulvækst eller ligefrem minusvækst og dermed arbejdsløshed, er nemlig fremherskende. Derfor er det en vigtig opgave for Enhedslisten at vise, at der kan være job i grøn omstilling.

Grøn omstilling kan give bedre beskæftigelse

Hvis man omstiller produktionen til kvalitetsproduktion, hvis man omstiller transporten til at blive kollektiv, hvis man omstiller landbruget til at være grønt og fiskeriet til at være lavintensivt kystfiskeri – så giver det ikke kun positivt udslag på den grønne skala. Det giver også beskæftigelse. Samtidig vil folk opleve en større

arbejdsglæde, når produkterne bliver kvalitativt bedre. Denne viden skal vi sørge for at sprede, så folk selv vil begynde at rejse de grønne krav.

Helt enkelt handler det om at erstatte negative job med positive job eller med kortere arbejdstid. For vist kan den nødvendige produktion – det, vi skal have for at leve – produceres af færre. Hvis vi deler arbejdet, hvis vi sikrer social omfordeling, så giver det os alle sammen mulighed for at få mere fritid. Med tanke på, at vi i øjeblikket bruger milliarder om året på stressrelaterede sygdomme, vil det bestemt ikke skade.

» Vi ved, at hvis vi skal lykkes med grøn omstilling, så skal det blive en folkesag, og fagbevægelsen skal tage den til sig. For de kræfter, vi er oppe imod, er de stærke kapitaler.«

Anders Olesen, faglig koordinator i Enhedslisten

Hos Københavns Fødevarerfællesskab fokuserer man på økologiske, velsmagende, lokalt producerede og bæredygtige fødevarer.

Københavns Fødevarerfællesskab,
Flickr.com (CC BY-NC-SA 2.0)

GRØNNE FÆLLESSKABER KAN BLIVE EN REEL MODMAGT

Lokale, grønne initiativer kan give tro på egen styrke og erfaringer med at skabe forandring i eget liv og i samfundet.

Maria Temponeras, miljøaktivist, medlem af miljøudvalget og byrådsmedlem i Skanderborg.

Det er en fordel for de fleste at være med i grønne fællesskaber så som fødevarerfællesskaber, fælleshaver, reparationscafeer og solcellelav. Fællesskaberne skaber samhørighed, gør hverdagslivet lettere og giver mening i forhold til den truende globale klimakatastrofe.

Fællesskaber med alle slags mennesker

Når grønne fællesskaber fungerer bedst, så opbygger de troen på, at vi faktisk kan forandre verden sammen. De er desuden levende eksempler på det bæredygtige samfund, vi vil skabe. Hvis de spreder sig og vokser nok, så kan de udgøre en reel modmagt til kapitalismen og dens overforbrug.

Det er afgørende, at alle deltagere i et grønt fællesskab er med til at bære og styre gruppen og dens aktiviteter. For selvom denne basisde-

mokratiske organisering tager tid og er besværlig, så kan den give alle involverede tro på egen styrke og erfaringer med at skabe forandring i livet og samfundet. Det er særligt vigtigt, fordi de hyperlokale grønne fællesskaber rummer alle mulige slags mennesker. Også mennesker, der ikke har andre erfaringer med politisk arbejde.

Ikke bare hyggekлубber

Perspektivet til klimakampen og til lokal og global ulighed skal være med hele vejen. Hvis vi mister det og bliver til hyggekлубber, er det værre end ingenting. Perspektivet kan fasthol-

» Når grønne fællesskaber fungerer bedst, så opbygger de troen på, at vi faktisk kan forandre verden sammen. De er desuden levende eksempler på det bæredygtige samfund, vi vil skabe.«

Maria Temponeras, miljøaktivist, medlem af miljøudvalget og byrådsmedlem i Skanderborg.

des med filmvisninger, foredrag, kontakt til internationale grønne netværk og diskussioner om, hvorfor vi gør det her, hvad vi vil bekæmpe, og hvad vi vil sætte i stedet.

Rammerne kan være så svære at finde eller skabe, at initiativerne bliver kvalt, inden de slår rod. Der skal som minimum være steder at mødes, steder at lave mad, og hvor ungerne kan lege. Det næste er udbygningen: jord til fælleshaver, skurplads og festplads. Fælleshuse, værksteder og butikker.

Vi skal være fødselshjælpere

Vi rød-grønne kan gøre en kæmpe forskel i forhold til organisering, perspektiv og fysiske rammer. Vi skal ikke tage over, men bruge vores erfaringer til at blive de fødselshjælpere, der gør andre i stand til at organisere sig selv. Vi kan bringe det politiske perspektiv ind i fællesskaberne og være med til at fastholde det. Vi kan arbejde for, at kommunerne stiller jord, bygninger og torve til rådighed for grønne fællesskaber.

Jeg tror på, at de lokale grønne fællesskaber er værd at satse på. At vi skal prioritere dem lige så højt som vores engagement i fagbevægelsen. Mange af os er for længe gået i gang og vil gerne give erfaringerne videre.

KAPITALISMEN STÅR I VEJEN FOR ET ØKOLOGISK BÆREDYGTIGT SAMFUND

Fremtiden for klima og miljø afhænger af, om demokratiske beslutninger bliver bestemmende i stedet for profitinteresser.

Per Clausen, medlem af Forretningsudvalget

Forslaget til et grønt delprogram fastholder, at den globale klimakrise hænger tæt sammen med kapitalismens krav om mere og mere vækst.

» Delprogrammet gennemhuller myten om, at der findes en særlig grøn vækst, som kan sikre fortsat stigning i vores forbrug og produktion uden at ødelægge miljø og klima.«

Per Clausen,
medlem af Forretningsudvalget

Forståelsen af denne sammenhæng mangler desværre hos andre partier. Selv Alternativet, der vil se den nuværende økonomiske model efter i sømmene, anerkender ikke de grundlæggende problemer med kapitalismen i forhold til at sikre en bæredygtig udvikling.

Delprogrammet gennemhuller myten om, at der findes en særlig grøn vækst, som kan sikre fortsat stigning i vores forbrug og produktion uden at ødelægge miljø og klima. Det præciserer, at grundlæggende forandringer er nødvendige, hvis vi vil løse miljø- og klimaproblemerne.

Grøn bekæmpelse af ulighed

Der er til gengæld ingen modsætning mellem at sikre en miljømæssigt bæredygtig udvikling og at bekæmpe ulighed og fattigdom – tværtimod. Almindelige mennesker skal overtage styringen, så vi i fællesskab kan styre udviklingen lokalt, nationalt og internationalt. Kun via socialistisk demokrati kan vi for alvor sætte ind mod miljø- og klima, ressource-, fattig-

doms- og fødevarerkrise. Det slår delprogrammet fast.

Selvfølger er det vigtigt at skifte til miljøvenlige teknologier, men det er først og fremmest nødvendigt med demokratisk kontrol over økonomien og ressourcerne. På den måde kan der ske social omfordeling fra rige til fattige, og kun på den måde kan demokratiske beslutninger frem for profitjagt styre udviklingen.

Vi skal mobilisere bredt

Hensynet til miljøet giver ikke mulighed for øget velstand gennem et øget forbrug. Derfor er det nødvendigt med en radikal omfordeling af velstand og forbrug – både i den vestlige verden og mellem de fattige og de rige lande.

Den omfordeling kan kun finde sted, hvis vi formår at mobilisere en grøn bevægelse med bred deltagelse og opbakning. Det er selve forudsætningen for, at grøn omstilling kan ske på en måde, hvor byrderne bliver retfærdigt fordelt, og beskæftigelse og social tryghed sikres.

GRØN, BÆREDYGTIG UDVIKLING – I LAND OG BY

Hvis vi skal reducere behovet for transport, skal vi også se på, hvordan vi bor både i byen og på landet.

Kjeld Allan Larsen,
medlem af Enhedslistens miljøudvalg

Forskere har påpeget, at jo tættere vi bor i bycentre, jo mere transport har vi behov for. Hvis man tager udgangspunkt i det, så er der noget med højden i byggeriet – det kan være ineffektivt at bygge mange etager ovenpå hinanden, fordi der så skal være elevator, og der vil opstå et spild af areal.

Vi skal også se på, hvor det er, vi bygger tæt. Skal det bare være et bycentrum, f.eks. København city og en række byfornyelsesområder langs kysten? Det vil generere en masse trafik.

Samtidig kæmper forstadskommunerne om at få et letbanesystem og sætte gang i byudviklingsområder omkring de stationer, der er langs letbaneruten. På den måde ligger Københavns Kommune og omegnskommunerne i konkurrence med hinanden om de samme arbejdspladser.

Hvis man overordnet fandt ud af, hvor byudviklingscentrene skal være, og om der skal være en specialisering, så kunne man minimere transporten samtidig med, at vi fik byfortæning.

Toget stopper ikke længere

Stationsbyer er en bystørrelse på 1.000-5.000 indbyggere. Efter den første kommunalreform i Danmark blev byerne kommuncentre og fik udviklet en lang række funktioner: rådhus, politistation, uddannelsesaktiviteter, dagligvarebutikker osv. De kom til at hvile i sig selv med jobmulighed, servicemuligheder og en rimelig befolkningstørrelse.

I omkring halvdelen af stationsbyerne standser toget ikke længere ved stationen. Man har anbragt et sekundært bycenter i udkanten af byen, som har været attraktivt for en del af de mennesker, der pendler ind til de lidt større bysamfund for at arbejde. Der har de slået sig ned pga. natur og billige grunde, og man har udviklet fornuftige institutioner: idrætsfaciliteter og kulturinstitutioner – altså et konkurrerende område i stationsbyerne, mens selve stationsbyen bliver fuldstændig forsømt.

Som grønt parti skal vi tænke i at få genetableret den gamle del af byerne og koble det sammen med bynær produktion, landbrugsproduktion og håndværksproduktion. De er ikke kommuncentre mere, fordi man afviklede dem med den sidste kommunalreform i 2007 og skabte et kolossalt forlis af offentlige institutioner og lod landdistrikterne i stikken.

Det er et område, vi skal prøve at se på og få en ny strategi for – måske som det første parti i Danmark, der kunne se noget smukt i det – sammen med vores idéer om grøn omstilling.

» Som grønt parti skal vi tænke i at få genetableret den gamle del af byerne og koble det sammen med bynær produktion, landbrugsproduktion og håndværksproduktion.«

Kjeld Allan Larsen,
medlem af Enhedslistens miljøudvalg

DEN CIRKULÆRE ØKONOMI SKAL NED I FART

Mange vigtige tiltag kan rummes i begrebet cirkulær økonomi. Vi må dog gå videre og rejse debatten om, hvad der produceres, hvor længe produkter holder, og hvor mange produkter, der bringes i omløb.

Michael Søgaard Jørgensen,
medlem af Enhedslistens miljøudvalg

Få miljøkoncepter har de senere år fået så meget opmærksomhed som cirkulær økonomi. Men fokus er ofte på affaldssortering og genanvendelse og ikke på den lineære økonomis væsentlige problemer. F.eks. landbrugets store tab af ressourcer i den animalske produktion, en række produkters korte holdbarhed og pro-

dukters lave udnyttelse – fordi vi ofte anskaffer nye produkter, som vi ikke nødvendigvis har brug for.

Ting skal holde længere

Programforslaget har en række gode refleksioner over miljøproblemerne og om strategier, der kan gøre det danske samfund mindre miljøbelastende og ressourceforbrugende. Forslaget kritiserer med rette planlagt forældelse af produkter og kræver produkt- og komponentstandarder, som vil betyde, at produkter og bygninger skal designes og fremstilles til at kunne holde længe, til at kunne skilles ad, repareres og opgraderes, til at være kompatible osv.

Fornuftigt er også kravet om, at garantiperioden for varige forbrugsgoder skal flerdobles og reservedele stilles til rådighed i hele pro-

duktets levetid. Det foreslås også, at reparation skal fremmes gennem afgiftslettelser og reparationsværksteder i offentligt og kooperativt regi. Og der er gode overvejelser om deleøkonomi, herunder forslaget om at etablere deleordninger i offentligt regi – f.eks. på biblioteker.

Vi køber for mange sager

Programforslaget anvender en snæver definition af begrebet cirkulær økonomi som genanvendelse af affald, samtidig med at der gives en god redegørelse for de begrænsede muligheder for at lukke materialekredsløb.

Man kan også vælge en bredere definition og sige, at deleordninger og reparation af produkter også er cirkulær økonomi, fordi produkterne "cirkulerer" tilbage til deleordningens la-

Produkter og bygninger skal designes og fremstilles til at kunne holde længe, skilles ad og repareres.

Foto: Baselaactionnetwork, Flickr.com (CC BY-ND 2.0)

» Vi har brug for andre begreber end cirkulær økonomi til at kvalificere debatten om, hvad der produceres, hvor længe produkter holder, og hvor mange produkter der bringes i omløb.«

Michael Søgaard Jørgensen,
medlem af Enhedslistens miljøudvalg

ger og det reparerede produkt "cirkulerer" tilbage til produktets ejer.

Men jeg mener, vi har brug for andre begreber end cirkulær økonomi til at kvalificere debatten om, hvad der produceres, hvor længe produkter holder, og hvor mange produkter der bringes i omløb. Programforslagets analyser skal udvikles videre på det område. Det er for simpelt at sige, at man skal "begrænse produktionen af unyttige, overflødige produkter og erstatte miljø- og ressourcebelastende produkter med miljøvenlige og ressourcesparsomme produkter". Problemet er selve mængden af tøj, elektronik, husholdningsapparater mm., som mange borgere har vænnet sig til at anskaffe sig – drevet af industriens og detailhandelens salgsstrategier. Vi skal udvikle begreber og strategier som f.eks. en "langsom" økonomi og en økonomi baseret på "tilstrækkelighed".

PROFIT SKAL IKKE STYRE VORES FORSYNING

Det nye grønne delprogram kan forhåbentlig være med til at sætte fokus på, at det klimaproblem, vi står midt i, er meget alvorligt og kræver en massiv omstilling af vores samfund. En omstilling, der indebærer bedre fælles rammer for vores fælles ressourcer.

Søren Egge Rasmussen, energjordfører

Det er rigtig vigtigt, at vores grønne delprogram kan inspirere til handling. Vi skal prioritere de kollektive løsninger. Det er udmærket, at folk derhjemme i køkkenet ændrer kostvaner, graver deres have op, dyrker deres egne grøntsager og tager cyklen i stedet for bilen, hvis man har mulighed for det. De private løsninger er også en del af den store løsning, men der, hvor det virkelig batter, er, hvis vi på kollektiv vis får sikret, at den bæredygtige omstilling sker fuldt ud. F.eks. ved at få ægte vedvarende energi i vores forsyning af både el og varme. I øjeblikket er der for mange forkerte løsninger, men vores kommunalbestyrelsesmedlemmer kan have indflydelse på, at de rigtige valg træffes lokalt.

Væk med biomassen

Et eksempel på et sted, hvor de kollektive rammer er på vildspor, er den del af vores energiforsyning, der nu er eller bliver afhængig af

især importeret biomasse, som er klimamæssigt problematisk. Vi skal vende den grønne dagsorden til, at der leveres ægte vedvarende energi som sol, vind og geotermi.

Jeg håber, at delprogrammet øger fokus på, at klimaudfordringen ikke alene er alvorlig, men også voksende og kræver en massiv omstilling, vi ikke kan udskyde. For os i den rige del af verden er det vigtigt, at det er de kollektive løsninger, der bliver prioriteret meget højt. Ud over hele energiområdet handler det også om transportområdet, hvor vi f.eks. skal have en god kollektiv trafik – så folk har et alternativ til bilen.

Sådan skiller Ø sig ud

Vi har mange gange oplevet, at S og SF sætter økonomi over klima og miljø. Et eksempel er de vækstpakker, partierne har været med til at gennemføre. Alternativet ligger tættere på os men har en tendens til at fokusere på individuelle løsninger, mens vi sætter de fælles løsninger øverst. Det er ikke nok, at vi opfordrer borgerne til at leve mere grønt og inspirerer til lidt iværksætteri og innovation. Det er en politisk kamp at skabe de rammer, der automatisk får borgerne til at vælge de rigtige løsninger. F.eks. at vi har en forsyningssektor, hvor det ikke er profitten, der styrer. Hvis vi privatiserer vores el- og varmforsyning, som regeringen vil, bliver profit og ikke samfundshensyn den bærende kraft i den grønne omstilling. Ved fællesejede selskaber kan vi hurtigere prioritere den bæredygtige omstilling til 100 procent vedvarende energi.

BIOMASSE OG GEOTERMI

Biomasse fra træ og halm erstatter i disse år kul og naturgas i kraftværker landet over. Men biomasse er ikke CO₂-neutralt og kan undværes. Især den hastigt voksende import af træpiller fra hele verden er klimamæssigt uansvarlig.

Geotermi er udnyttelse af varmt vand, der to-tre kilometer nede i undergrunden løbende opvarmes fra jordens indre. Gennem varmeveksling kan det anvendes som en billig kilde til fjernvarme. Potentialet for geotermisk varme er meget stort i Danmark, men der eksisterer i øjeblikket kun tre anlæg i Danmark, primært fordi startomkostningerne er store.

» De private løsninger er også en del af den store løsning, men der, hvor det virkelig batter, er, hvis vi på kollektiv vis får sikret, at den bæredygtige omstilling sker fuldt ud. F.eks. ved at få ægte vedvarende energi i vores forsyning af både el og varme.«

Søren Egge Rasmussen,
energjordfører

HVOR FEMINISTISKE ER VI I ENHEDSLISTEN?

Ved kommunal- og regionsrådsvalget stillede Feministisk Initiativ (FI) op i hovedstaden. I anledning af 8. marts har Rød+Grøn bedt Muneeza Rosendahl fra FI "anmelde" Enhedslisten ud fra en feministisk synsvinkel.

● Kvindepolitik

Gunna Starck, Rød+Grøn

Jeg har på forhånd bedt Muneeza prøve at forestille sig, at hun overvejer at melde sig ind i Listen og derfor undersøger det, hun brænder for, nemlig feminisme.

- Jeg kan fint identificere mig med det feministiske delprogram, som får sagt det meste i et letforståeligt sprog. Jeg erkender, at FI har et problem med et for akademisk sprog, og det er noget, vi arbejder med, forklarer Muneeza.

- Men jeg finder det skuffende, at feminismen er reduceret til et delprogram – det er lidt ligesom flødeskum uden kage. Feministisk Initiativ vil have kage og flødeskum, siger hun.

Muneeza tvivler også noget på det om, at i Enhedslisten er vi feministe. Vil alle i Ø virkelig erklære sig enig i det?

Køn, klasse og minoritet

I FI arbejder de med at se verden gennem det, de kalder deres politiske prisme, hvor de fokuserer på tre parametre: Køn, klasse og minoritet. Prismen bygger på en intersektionel og antiracistisk forståelse af feminisme og hviler på en forståelse af bæredygtighed som gennemgående tema.

- Vi placerer os mere ud fra en menneskeret-tighedsskala end en socioøkonomisk skala. Og så er vi EU-tilhængere. Vi tror på og sætter fællesskabet i højsædet, fortæller Muneeza.

Jeg spørger ind til identitetspolitikken, som den har udartet sig i form af censur af billeder på museer, advarsel mod sexismen i klassisk litteratur på universiteterne i USA og om-

skrivning af bl.a. "Lille Sorte Sambo" og "Pippi Langstrømpe".

- Jeg finder også balancen mellem at være inkluderende og fastholde vores historie svær. Men jeg mener ikke, at børn skal fastholdes i et samfundssyn ved at få læst bøger højt, hvori sorte mennesker er lidt pudsige og ikke så kvikke, eller bøger med bedagede, traditionelle kønsrollemønstre. Intersektionaliteten er en bevidstgørelse, ligesom f.eks. meetoo-kampagnen, mener Muneeza.

For FI er ligestilling ikke kun en kønskamp men en kamp for alle minoriteter.

- Mennesker, der har privilegier, kan ikke selv se det. Og slet ikke de strukturelle mønstre, påpeger hun.

Røverhistorier om brandbekæmpere

Muneeza fortæller lidt om sit arbejde på brandstationen, og jeg disker op med nogle røverhistorier fra dengang i slutfirserne, da jeg var borgmester for brandvæsenet og ville have kvinder ind som "brandbekæmpere", som Muneeza kalder det.

- Det kønsneutrale sprogbrug falder ikke i særlig god jord på min brandstation, fortæller hun.

Sammen griner vi lidt ad historierne, men må også konstatere, at det ikke er så meget, der har forandret sig:

- "Hvad skal hun der med sådan noget som social inklusion i et beredskab", spørger nogle brandbekæmpere helt sikkert sig selv.

» Jeg finder det skuffende, at feminismen er reduceret til et delprogram – det er lidt ligesom flødeskum uden kage. Feministisk Initiativ vil have kage og flødeskum.«

Muneeza Rosendahl,
talsperson for Feministisk Initiativ

FAKTA OM FEMINISTISK INITIATIV

Idéen om en dansk pendant til det svenske FI blev støbt den 31. januar 2017. Her var mange af stifterne samlet til et møde med forpersonen for det svenske FI, Gudrun Schyman. Partiet blev formelt stiftet på grundlovsdag 2017. FI stillede efterfølgende op til valget i Københavns Kommune og Region Hovedstaden men fik ikke det politiske gennembrud, de havde håbet på. Nu samler FI vælgererklæringer ind med henblik på opstilling til næste folketingsvalg.

FAKTA OM MUNEZZA

Muneeza Rosendahl er sidst i 30'erne og uddannet cand.mag. i fransk. Hun er francofil men arbejder med social inklusion og ligestilling på en brandstation i Frederiksund efter at have arbejdet med udsatte unge fra Vesterbro i Foreningen FISKEN. Hun skylder sine to navne en pakistansk mor og en dansk far. Hun er født og opvokset i Holte og er lige flyttet "hjem" igen efter knap 20 år i København.

ÅRSMØDEDATOER

26. februar-8. marts: Valg af delegerede i lokalafdelingerne.

8.-15. marts: Urafstemning om kandidater til Folketinget og EU-parlamentet.

9. marts kl. 12: Deadline for ændringsforslag til de indkomne forslag, opstilling til hovedbestyrelsen, vedtægtsnævn, interne revisorer og Rød fonds bestyrelse, samt tilmelding af delegerede.

20. april kl. 12: Deadline for ændringsforslag til dagsorden og forretningsorden.

Stærke kandidater til EU-valget

Hovedbestyrelsen startede det nye år med et spændende to-dagsmøde, hvor linjerne for de næste års arbejde blev fastlagt.

Daniel Panduro, Medlem af Enhedslistens hovedbestyrelse

Hovedbestyrelsesmødet bød blandt andet på en diskussion om, hvordan Enhedslisten får et eller flere medlemmer af EU-parlamentet efter valget i 2019. Det er dejligt at se, at så mange kompetente kandidater har stillet deres kandidatur til rådighed. Det tyder på, at vi har et godt udgangspunkt for at føre en stærk, EU-kritisk valgkamp.

Derudover stod mødet i årsmødets tegn, hvor de indkomne forslag blev behandlet. Lysten til at påvirke partiets politik vidner om, at vi er et parti, hvor medlemmerne ikke er ligeglade med, hvad vi går og mener, hvor visionerne blomstrer.

Der er ingen tvivl om, at vi får et spændende årsmøde, hvor vi også skal vedtage et grønt delprogram. Derfor besluttede hovedbestyrelsen, at der under årsmødet alene skal serveres vegansk mad, det er en måde at udfordre den måde, vi som parti tænker mad på. Det er heller ikke nogen hemmelighed, at kødproduktion har negative konsekvenser for vores klode.

Slutteligt havde hovedbestyrelsen en spændende diskussion om, hvilke krav og forventninger, vi skal have til en ny regering – eller sagt på en anden måde: hvilke forbedringer, vi sigter mod at få gennemført den første 100 dage af en ny regerings levetid. Disse krav skal diskuteres bredt i partiet og i de folkelige bevægelser. Det er kun ved at kombinere det parlamentariske med det udenomsparlamentariske, at vi kan forandre verden.

Endelig skal der lyde en opfordring til alle medlemmer: "Stil op til hovedbestyrelsen." Hvis du interesserer dig for at udvikle vores parti og vil være med, hvor beslutningerne tages, så stil op.

GENERALFORSAMLINGER (G) OG DELEGERETVALG (D)

Albertslund (D): 27. februar kl. 19.30.

Albertslund Rådhus, lokale 1-2, forhallen.

Allerød (D): 6. marts kl. 19.30. Barresøgård, Slangstrupvej 29, 3540 Lyngby. Transport kan aftales med Lars Juel Sørensen, tlf. 22 78 27 26.

Amager Vest (D): 27. februar kl. 19. Sundholm 8.

Amager Øst (D): 6. marts kl. 19. Kvarterhuset, Jemtelandsgade 3, lokale Centrum.

Ballerup (G): 28. februar kl. 18. Ballerup Rådhus.

Blågård (G+D): 24. februar kl. 10 (generalforsamling) og 5. marts kl. 19 (delegeretvalg). Gormsgade 2B.

Bornholm (G+D): 24. februar kl. 14. Kærnehuset, Kirkeplads 2, Allinge.

Christianshavn (G+D): 20. februar kl. 19 (delegeretvalg) og kl. 19.30 (generalforsamling). Christianshavns Beboerhus, lokale Nisten, Dronningensgade 34.

Esbjerg og Fanø (G+D): 4. marts kl. 13. 3F Esbjerg Transport, Nyhavnsgade 25.

Favrskov (G+D): 1. marts kl. 19.30. Overdrevets fælleshus, Overdrevet, Hinnerup.

Frederikssund (G+D): 5. marts kl. 19. Elværket, Ved kirken 6, Frederikssund.

Faaborg-Midtfyn (D): 4. marts kl. 13. Fælleslokalet, Sybillesvej 82, Korinth.

Greve-Solrød (G+D): 8. marts kl. 19.

Greve Borgerhus, Greveager 9.

Gribskov (G+D): 1. marts kl. 19. Sted kommer på hjemmesiden senere.

Haderslev (G+D): 7. marts kl. 19. Aktivitetshuset i Haderslev, Bispebroen 3.

Halsnæs (G+D): 6. marts kl. 19 (delegeretvalg) og 17. april kl. 19 (generalforsamling). Metals lokaler, Jernbanegade 6, Frederiksværk.

Herlev (G): 19. februar kl. 19. Herlev Medborgerhus.

Herning-Ikast-Brande (G+D): 5. marts kl. 19. Huset No7, Nørregade 7, Herning.

Hillerød (G+D): 26. februar kl. 19. Røde Hus, Holmegårdsvej 2, Hillerød

Horsens-Hedensted (D): 4. marts kl. 14. Bogcafé'n, Smedegade 17, Horsens.

Hvidovre (G+D): 7. marts kl. 18. Værestedet, Vestre Kvartergade 5, Avedørelejren.

Køge (D): 5. marts kl. 19. Kulturhus Køge, Strandvejen 40-42, Køge.

Lyngby (D): 27. februar kl. 19.30. Fugleved Vandmølle (v. Fugleved Station).

Nordvest (G): 3. marts kl. 13. Bogcaféen, Frederikssundsvej 64.

Næstved (G+D): 17. februar kl. 13 (generalforsamling) og 26. februar kl. 19 (delegeretvalg). Riddergade 16, Næstved.

Nørrebro Park (D): 28. februar kl. 19. Gormsgade 2B.

Odder (G): 7. februar kl. 21. Pakhuset.

Odense (G+D): 5. marts kl. 19.30 i Absalonsgade 26 (delegeretvalg) og 11. marts kl. 10-16 i Beboerhuset, Godthåbsgade 30B (generalforsamling).

Ringkøbing-Skjern (D): 27. februar. Frivilligcenteret, Kirkegade 1, Tarm.

Roskilde (D): 5. marts kl. 19. Sankt Peders Stræde 1E.

Skanderborg (G+D): 7. marts kl. 19. 3F's lokaler, Villavej 4, Skanderborg.

Svendborg (G+D): 28. februar kl. 19 (delegeretvalg) og 10. marts kl. 13 (generalforsamling). Møllergade 105.

Sydhavnen (G+D): 24. februar kl. 11. Medborger Centret, Peter Sabroesgade 1.

Thy-Mors (G+D): 5. marts kl. 19. Plantagehuset, Plantagevej 19.

Tårnby-Drageø (G+D): 1. marts kl. 19. Foreningscentret Amager Landevej 71, lokale 3.

Vanløse (D): 7. marts kl. 19. Hyltebjerggård, Linde Alle 33, Vanløse

Vordingborg (G+D): 4. marts kl. 11. Irisvej 18, 4773 Stensved.

Østerbro (D): 5. marts kl. 19.30.

Aarhus (D): 6. marts kl. 19. Mindegade 10.

Indlæg til debatten sendes til debat@enhedslisten.dk og må højst fylde 2.000 enheder (inkl. mellemrum). Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte eller returnere indlæg, der overskrider denne grænse. Forfatterens navn angives med navn og lokalafdeling, evt. tillidshverv i Enhedslisten. Indlæg bringes så vidt muligt i det førstkomende nummer, efter det er modtaget.

Redaktionen

NORD-STREAM 2 OG RUSLAND

Krigspropaganda

Doris Kruckenberg,
Frederiksberg

Tak!

Som et meget menigt medlem har jeg behov for at takke Michael Schølaradt, Bodil Heinø og Mikael Hertoft for deres gode replikker til Nikolaj Villumsens uforståelige insisteren på at sætte Rusland i bås med Saudi Arabien, bl.a. (indlæg i debatsiderne i RØD+GRØNs decembernummer). Jeg går bestemt ind for grønt alternativ til gas; men den absurde anti-Rusland propa-

ganda vi bliver udsat for, hvor der der gasledninger, på samme måde som bl.a. også "KRIM" bliver misbrugt i krigsretoriske talemåder, er på laveste niveau, og jeg ville ønske at Enhedslisten holdt sin sti ren for den slags. Jeg er sikker på at der er rigtig mange andre 'menige' der har det sådan.

Måske Nikolaj kunne forklare, hvad der får ham til at billige propagandaen mod Rusland og dermed indirekte støtte den uhyggelige militære oprustning vi er vidne til.

Nord Stream 2 handler ikke om USA-gas

Karl Vogt-Nielsen,
energirådgiver i EL

En række indlæg om Nordstream-2 indtager lidt forenklet det fælles standpunkt, at når USA er imod, skal vi være for. Vi skal ikke varetage USA's interesser på gasområdet, lyder det.

Som jeg tolker jeres indlæg, forstå situationen sådan, at hvis ikke Rusland får sin Nord Stream 2, så vil en øget efterspørgsel efter gas i EU skulle hentes fra USA. Denne sammenhæng er der imidlertid ikke.

Rusland har i dag rigeligt med gasledninger til EU, men udnytter kun godt 1/3 af deres nuværende kapacitet. De vil kunne mere end fordoble deres leverancer til EU, hvis de ville. Men det vil de ikke, fordi hovedparten af deres gasledninger til EU går via en række østlande. Derfor handler den nye

gasledning gennem Østersøen overhovedet ikke om USA-gas eller russisk gas, men udelukkende om, at Rusland ønsker en yderligere gasledning via Østersøen, så de kan undgå at bruge de eksisterende gasledninger gennem Ukraine.

EU importerer 66 % af sin gas (2014), langt hovedparten via gasledninger og resten som flydende gas via skib. Største kilde er Rusland med ca. 40 % af importen svarende til 107 mia. m³ gas. Ruslands eksportkapacitet til EU er dog samlet 297 mia. m³, heraf 55 mia. m³ via Nord-Stream 1 i Østersøen.

Den flydende gas er dyrere pga. transportomkostninger, og USA konkurrerer i dag med Qatar, Canada og en række afrikanske stater om at forsyne EU med den relativt lille andel flydende gas.

Rusland kan til enhver tid ud-

konkurrere flydende skibsgas fra USA ved at lukke mere op for hærerne gennem Ukraine.

De eneste fortalere i EU for den nye gasledning er Tyskland og Frankrig. Det handler ikke om energiforsyning, men om profit til aktionærer og transitindtægter. Nord-Stream-2 er et aktieselskab,

og flere europæiske energiselskaber er aktionærer (EON, BASF, Shell, Engie og østrigske OMV).

Der er endvidere planer om en Baltic Pipe – gas fra Norge til Centraleuropa. Nord-Stream-2 er derfor totalt overflødig og EL skal ikke bistå Rusland og aktionærerne i deres konflikt med østlandene.

Svar til Bodil Heinø og Doris Kruckenberg

Nikolaj Villumsen,
MF

I R+G nr. 96 argumenterer jeg imod en udbygning af den russiske gasledning Nord-Stream II. Bodil Heinø (BH) skriver, at jeg tager fejl og påpeger, at USA er begyndt at fragte flydende gas (LNG) via skib til EU og ønsker at udvide eksporten. Der er mange lande, der gerne vil eksportere LNG til Europa, selvom LNG kun udgør ca. 10 % af gasforbruget, fordi det er dyrere. Rusland har allerede kapacitet til at tredoble deres eksport af billig gas til EU via eksisterende rørledninger, så en yderligere rørledning vil ikke ændre i konkurrencen mellem USA og Rusland. USA konkurrerer i øvrigt med en række andre lande, om at sælge den relativt dyrere LNG-gas, som EU importerer. Når Rusland ønsker en ekstra rørledning gennem Østersøen, handler det kun om at undgå at benytte de eksisterende rørledninger via østlande.

Det virker som om den underliggende præmis for BH er, at amerikanske økonomiske interesser skulle stå bag kritikken af

Nord Stream II. Det mener jeg ikke. Og det har i hvert fald intet at gøre med Enhedslistens modstand. Vi ønsker grøn omstilling, og at Europas energileverancer er uafhængige af autoritære regimer. Det er disse to gode rødgrønne krav som er grunden til vores afvisning af Nord Stream II. Derfor må jeg også modsige Doris Kruckenberg, der i dette nr. af R+G, kalder mit indlæg for 'absurd anti-Rusland propaganda, der indirekte støtter oprustning'. Det er simpelthen ikke korrekt, og jeg vil gerne understrege vigtigheden af, at Enhedslisten både kan kæmpe mod oprustning og kritisere det udemokratiske styre i Rusland.

Endelig er det mig ubegribeligt, at BH kaster sig ud i en relativisering af undertrykkelsen i Syrien, Iran og Rusland. Vi har kammerater i Enhedslisten, der er blevet tortureret af Assad-regimet og det iranske præstediktatur.

Rusland styres med behårdt kapitalistisk oligarki, valgsnyd, forbud mod oppositionskandidater og fængsling af politiske modstandere. Det har ikke mindst ramt den unge venstrefløj hårdt efter de folkelige protester i 2012.

UDLIGNINGSREFORM

For en solidarisk udligning

Finn Sørensen,
MF/kommunalordfører

Kort før kommunalvalget dukkede der pludselig et færdigt EL-udspil

til en udligningsreform op. Finn Sørensen som ordfører sendte det til orientering til HB. Som HB-medlemmer havde vi ikke hørt om arbejdet – eller havde

fået mulighed for at diskutere indholdet.

Hovedproblemet er imidlertid indholdet i udspillet. Dels tilføres i alt 10 mia. mere i bloktilskud til kommunerne – men blot fordelt efter indbyggertal. Altså uden sociale hensyn.

Dels afskaffes hovedstadsudligningen. Det betyder at der flyttes store summer fra hovedstadsområdet til kommuner uden for hovedstadsområdet. Men igen fuldstændigt uden sociale hensyn.

Det virker som om de der har lavet udspillet har ædt myten om at hovedstadskommunerne generelt er rige – og at resten af landet snydes af udligningssystemet. Så enkel er virkeligheden ikke.

1) De største sociale uligheder findes i hovedstadsområdet – alene det er et godt argument for en særlig hovedstadsudligning. Lidt fortegnet kan man sige at virksomhedsejerne bor i Hørsholm og Gentofte, mens virksom-

hederne fx ligger på den københavnske vestegn eller i Københavns kommune.

2) Den største fattigdom og de største sociale problemer findes langt fra kun i provinsen. Faktisk findes 7 af de 10 kommuner i landet med størst social belastning på den københavnske vestegn (Brøndby, Ishøj, Albertslund, Høje Taastrup, Herlev og Ballerup). De øvrige tre er Lolland, Langeland og Guldborgsund. København er nr. 15 på listen.

Vi er forhåbentlig enige om, at også disse kommuner skal kunne tilbyde en ordentlig skolegang til vores børn eller reel omsorg for vores ældre, ligesom i andre dele af landet. Det får vi ikke med dette udspil. Det giver flere penge til nogle af landets rigere kommuner end til de fattigste. Derfor forstår vi ærlig talt ikke Peder Hvelplunds og Søren Kolstrups tirader i sidste nr. af R+G.

Ønsker vi ikke alle et reelt solidarisk udligningssystem?

Enighed om principper for refusion og udligning

Finn Sørensen,
MF/kommunalordfører

I sidste nr. af RG spørger Peder Hvelplund om, hvorfor 2 HB medlemmer kunne bremse udspillet om en solidarisk reform af refusions- og udligningssystemet. Det var ikke de 2 medlemmer der "bremsede" det, men folketingsgruppen vurderede, på min indstilling at vi skulle trække udspillet tilbage. Det kunne ikke nytte at gå ud i en kommunal valgkamp med uenighed om et så centralt spørgsmål. Det var samtidig en erkendelse af, at høringsprocessen ikke havde været god nok. Efterfølgende lykkedes det faktisk at få udformet de principper for en reform, som Peder Hvelplund henviser til, og få FU's godkendelse af dem, da FU vurderede, at det kunne bakkes op, også af kritikerne i HB. Principperne er i korthed: Kommunerne skal have tilført væsentlig flere midler til vel-

færd, landsudligningen skal på niveau med den nuværende udligning i hovedstadsområdet, den nuværende sociale balance mellem rige og fattige kommuner i hovedstadsområdet må ikke forringes, refusionen på udvalgte ydelser skal forbedres, ingen kommune må have færre penge til velfærd, som følge af omlægningen (find det på krv17/enhedslisten.dk). På den baggrund er jeg ikke enig med Peder Hvelplund i, at der er en "krystalklar politisk uenighed", eller at hovedstadsudligningen som sådan står i vejen for at vi kan enes om et konkret udspil. Og nej, forslaget er hverken i kiste eller i mælpose. Vi arbejder videre ud fra de principper som FU har godkendt, og jeg håber, at vi om ikke så længe kan præsentere et konkret forslag, som alle vil kunne se sig selv i. Af og til må man tage et skridt baglæns for at kunne gå to skridt frem.

ANDET

Ligestilling i Enhedslisten

Jørgen Bodilsen,
Helsingør

På sidste årsmøde blev der vedtaget et "ligestillingsprogram", der af en eller anden grund skulle kaldes et "feministisk", så kan det undre at når man opstiller til urafstemningen skal alder og køn oplyses. Det er vel ikke de vigtigste oplysninger, det er vel mere et spørgsmål om hvad kan og vil de. Og

hvad har de udrettet af politisk arbejde.

Det er jo komplet umuligt at danne sig et indtryk af en kandidat ud fra 1500 tegn, dem der er kendte eller kommer fra en stor afdeling har betydelig større chancer, end medlemmer provins afdelinger.

Man kunne starte med, at slette køn og alder i den parodi af medlemsdemokrati som urafstemningen er.

Er Enhedslisten ved at tabe pusten?

Birger Thamsen,
Nørrebro Park

Efter valget til Folketinget i 2015 er der i stigende grad tegn på at vores parti ikke længere har den dynamik, som var karakteristisk for årene forud. Det er efter min mening på tide at diskutere situationen inden partiet kommer ind i en alvorlig medlemsmæssig og vælgermæssig svækkelse.

Problemerne med at kommunikere i forbindelse med sagerne om valget af borgmesterpost i København og Morten Kabells eftervederlagssag er blot et enkelt tegn på at styringen og fremdriften har problemer. Fra sidelinjen forekommer det mærkeligt, at der ikke er en klar rollefordeling i sådanne sager f.eks. i form af en Taskforce, som giver hurtig rådgivning i tilfælde af shitstorme o.l. Vi har også generelle problemer med at kommunikere, efter vores superdygtige Johanne ikke længere er politisk ordfører. Vores evne til at komme med budskaber, som kan interessere pressen, er desværre faldende.

Også lokalt er der problemer.

På Nørrebro er interessen for at deltage i partiarbejdet stærkt faldende. Det viste sig med stor tydelighed under valgkampen til kommunalvalget. Kun et fåtal af vores ca. 900 medlemmer i de 4 afdelinger valgte at deltage i vores omdelinger, uddelinger og andre arrangementer. I det daglige arbejde er situationen nu den, at 2 af de 4 afdelinger på Nørrebro ikke fungerer grundet frafald i bestyrelserne og manglende deltagelse blandt medlemmerne. Flere af afdelingerne står derfor foran en mulig lukning. Det er på tide at se situationen i øjnene og finde løsninger på problemerne. Det ville være en dårlig udvikling, hvis aktivismen visner bort. For vores rolle som et parti med styrken og evnen til at skabe et solidarisk samfund, kunne blive alvorligt truet af en sådan udvikling.

Der er efter min mening brug for at medlemmerne og partiets ledelse nu tager bestik af situationen og tager initiativer, så vi kan fastholde den aktivisme og dynamik, som er grundlaget for, at vi kan bevæge Danmark i en progressiv retning.

ENHEDSLISTEN

Forbyd atomvåben

Christian Juhl,
Silkeborg

I år går Nobels Fredspris prisen til organisationen ICAN, der arbejder for et globalt forbud mod atomvåben. Det er en god beslutning

Nobel-komiteen har tidligere givet prisen til flere krigsforbrydere.

Den danske regering må gå i tænkeboks. De må indse, at det var forkert at stemme imod det atomvåbenforbud, som 122 lande stemte for i september i FN.

FN-beslutningen tændte håb om at slippe for det våben, der kan udslette alt liv på kloden.

Det eneste land, som har brugt atombomben er USA. Nemlig over Hiroshima og Nagasaki. USA er aldrig blevet gjort ansvarlig for det, som vel er verdens største krigsforbrydelse.

USA har pålagt NATO-lande at stemme imod atomvåbenforbudet i FN. USA vil ikke have et atomvåbenforbud. Den danske udenrigsminister har sagt, at regeringen er imod FN-forbuddet, fordi atomvåben er et vigtigt afskrækkelsesvåben for NATO, og dermed for Danmark.

Den danske regering siger, de er

tilhængere af fred, men de sender gang på gang landet i krig, når USA beder dem om det.

Medlemskab af NATO gør os ikke tryggere.

Medlemskab af NATO betyder, at vi ikke kan føre en selvstændig udenrigspolitik uden atomvåben og uden at deltage i angrebskrige.

Danmark bør være alliancefrit og basere sin udenrigspolitik på at fremme fred og nedrustning.

Vi skal arbejde aktivt for at forbyde atomvåben, ligesom vi gjorde med kemiske våben og klyngebomber.

Vi skal satse på forebyggende indsatser og bidrage til at kriser og konflikter ikke bliver til krige.

Vi skal øge udviklingsbistand, nødhjælp og det civile beredskab.

Vi skal omlægge vores militær, så vi stærkere kan indgå i FNs fredsbevarende styrker.

Vi skal uddanne mennesker til at kunne indgå i internationale ikke-militære konfliktforebyggende og konfliktskabende aktiviteter sammen med de andre nordiske lande, der i mange år har styrket denne kapacitet.

Det vil være gode bidrag til en tryggere verden.

Eva Flyvholm og de 'vanvittige'

Jesper Mobeck,
Roskilde

I Rød Grøn nr. 95 fortæller Eva Flyvholm om sit besøg i FN-bygningen, hvor Eva overværede Trump's bandbulle over Nordkorea!

Eva understreger det vigtige i FN's rolle som mægler for nedrustning i verden og nævner at Danmark ikke er villig til at underskrive en FN-resolution imod atomvåben, men hvorfor nævner Eva Flyvholm ikke at Nordkorea faktisk underskrev denne aftale ved samme lejlighed?

Hverken Eva eller 'den borgerlige danske presse' omtaler Rusland's, Kina's og Nordkorea's fælles forslag om nedlukning af det Nordkoreanske atomprogram, hvis USA og Sydkorea stopper sine

militærøvelser ud for Nordkoreas kyst! Dette fælles forslag er fremsat flere gang, senest i foråret 2017 på kinesisk initiativ. Alle gange er dette forslag blevet afvist af USA.

Libyen og Irak havde som bekendt ikke 'massetødelæggelsesvåben' og kunne ikke modstå amerikansk aggression. Kan vi fortænke Nordkorea i at sammenligne landets fremtidsmuligheder med Libyen og Irak, når vi i dag kan se hvor ødelagte disse lande er?

Forsvarsakademiet udtaler d. 7/11 2017 at Trump bevidst overdriver truslen fra Nordkorea, da Nordkorea med størst sandsynlighed ikke er i stand til af true lande i regionen eller USA, for at sikre opbakning til tiltag mod

Nordkorea fx oprustning af Japan og for at fremme forståelse for Japans ønske om at ændre deres grundlov, så Japan kan få et militær med angrebsret udenfor landets grænser.

Hvad er Enhedslistens rolle i forhold til Nordkorea? Er det at være fuldt orienteret og oplysende, eller skal vi bare følge den

borgerlige talestrøm, der fastholder og uddyber en stigmatisering af Nordkorea?

Efter min mening skal vi ikke gøre andre personer / folk så vanvittige at de fratages ethvert argument for deres egen eksistens, derved banes vejen til at retfærdiggøre et angreb / likvidering af personer eller hele stater!

Problematiske udflytning

Bent Jørgensen,
Vordingborg

Jeg sympatiserer normalt med Maria Reumert, men i sin artikel i Netavisen Alttinget, d. 21. januar, er hun inde i nogle detaljer om Miljøstyrelsen, som jeg hverken kan eller skal gøre mig klog på. Men overordnet mener jeg stadig, at udflytning er en god idé. Jeg er, om nogen, udkantsdanser, og har til eksempel haft svært ved at forstå Politikens nedvurderende artikler om udkanten gennem tiden, en udkant som en del af bladets læsere pludselig ser sig selv anbragt i, og selvfølgelig så må have krisestøtte af selvsamme blad, herfra en forsideoverskrift: "Udflytning: Balancen kom til Nakskov og krisen til Østerbro". Ja stakkels Østerbro når 12 stillinger i Nota flytter til Nakskov, som nok ikke oplever megen balance i den anledning, især ikke med medarbejderes udtalelser som: "det er fuldstændig håbløst", "hvilken landbrugskone tror du, vi kan få til at indtale medicinske fagbøger?" og "almindelige skolelærere eller skraldemænd eller andre kan

ikke have en forudsætning for at læse ordentlig op". Andre faggrupper end åbenbart djøf'erne, må betragte det som en naturlig ting at rykke rundt i landet, som nu deres fag byder det, men dette, at skulle skifte bolig i vores lille land, er åbenbart blevet hovedanken imod, at der skal laves om på noget som helst, men som så, til gengæld, bliver en kæmpe chance for lokal arbejdskraft, som hverken er en mangelvare eller uden kompetencer, som ovenstående eksempler gerne vil pådutte. Jeg har læst kommentarerne til artiklen, som hovedsagelig er Politiken-agtige, men et par stykker udtrykker bl.a., at Maria Reumert modsiger sig selv i sin argumentation, samt at en togtur til universitetsbyen Odense på en times tid, svarer til mange københavneres normale transporttid--lidt morsomt, at der i de øvrige kommentarer, bare nogle postgange for sent, pludselig dukker kritik af Strukturreformen op, en reform som udflytningen, lidt forsinket, er skabt til at reparere på, kan man sagtens forestille sig.

#metoo

Pia Colère,
Randers

Ved gud jeg har spist mange Karen Volf-småkager. Så avancerede jeg til Jensen's Butter Cookies (dem huskede jeg fra barndommen i Sydney) og sidenhen en eller anden skotsk shortbread mix - købt i Irma. Lige pludselig var Karen Volf

ikke god nok. Og hvem er det der har bagt mine småkager? Det tænkte jeg ikke videre over dengang. Og dog det gjorde jeg? Men jeg ville bare ha' småkager og kunne ikke selv finde ud af at bage dem, og supermarkederne bugnede med madvarer. Jeg var vist doven, ville min ældste søster sige. I stedet blev jeg storforbruger af

småkager. Det var noget at trøste mig med – hvilken trøst? Nu skal jeg tænke. Jeg trøstede mig med alt. Men intet hjalp i længden. Indtil en sagde "snit snit – jeg snitter frugt på en fabrik".

På værkstedet var vi montagearbejdere – det var bare ikke ok – fordi værkføreren tog og satte mig på sit skød. Jeg kom aldrig tilbage, selvom jeg kunne li' selve arbejdet. Hvorfor fanden gjorde han det? Dengang ville jeg selv

bestemme, hvem der skulle røre ved mig og hvem jeg skulle røre ved. Det er vel meget naturligt?

Engang blev jeg væk fra Danmark i 3 uger. Ingen efterlyste mig. I dag er en ung mand på 23 efterlyst. Der står, han er skizofren. Og det kan betyde utroligt mange ting. Han kan være ked af det, han kan ha' abstinenser fra psykofarmaka, han kan være rejst ud af landet, han kan være psykotisk.

Fup og fakta i RØD+GRØN – Flygtningekvoter

Eric Erichsen,
Amager Vest

I sidste nummer af RØD+GRØN, på side 3 under rubrikken: "Den dårlige nyhed" står, citat "Danmark er det eneste land i verden, der har valgt ikke at være en del af FN-kvoteflygtningeordningen".

Så tænker jeg som gammel sømand, at det kan ikke passe, og ganske rigtigt efter få Google-søgninger poppede der følgende op:

"Saudi – Arabien og øvrige stenrige Golfstater, de modtager stort set ingen flygtninge". Kilde: Berlingske 11.sept.2015

"11, så mange flygtninge accepterede Japan sidste år" kilde: Information 3.okt 2015

"EU-kommissionen udpeger Ungarn, Polen og Østrig som de eneste lande der endnu ikke har modtaget en eneste omfordelt flygtning" Kilde: DR, 16.maj 2017.

Ifølge "World Reference Desk, 2003" er der 193 lande i verden, og 191 er medlem af FN. Og kom ikke og fortæl mig at alle tager kvoteflygtninge.

Når jeg skriver dette indlæg her, er det ikke for at debattere kvoteflygtninge, men for at påpege, at det der står i RØD+GRØN skal være troværdig, og gerne med kildeangivelser. Ellers er det spild af tid at læse teksterne, og man bliver lynhurtigt hakket ned i en debat mod en politisk modstander.

Svar til Eric Erichsen

Simon Halskov,
redaktør

Jeg medgiver, at vi kunne have formuleret det klarere, f.eks.: "Dan-

mark har som det eneste FN-medlemsland vedtaget et stop for kvoteflygtninge (kilde: UNHCR)". På vegne af redaktionen beklager jeg uklarheden.

Hverken fred eller retfærdighed

Per Kristensen,
Roskilde

Nikolaj Villumsens indlæg i sidste nr. af Rød+Grøn vil hverken sikre fred eller retfærdighed i Syrien.

Freden Nikolaj går ind for bygger

på en ensidig støtte til PYD/SDF, der jo som bekendt støttes politisk af Saudi Arabien og med våben af USA. PYD's logo viser floden Eufrat, hvilket meget klart antyder at kurderne går ind for en deling af Syrien. At USA har samme interesse

ud fra energipolitiske overvejelser er også åbenbart, idet USA her på det sidste har talt om at indsætte 30.000 mand i området mellem Tyrkiet og det centrale Syrien selvfølgelig uden forudgående aftale med Assad.

Retfærdigheden står det også ilde til med i Nikolajs indlæg, idet Nikolaj direkte beskriver Syriens grænser som 'kunstige' fordi disse er trukket af de allierede efter anden verdenskrig! Hvad så med samtlige grænser i Afrika, de er langt hen ad vejen trukket med en lineal i slutningen af 1800 tallet? Argumentet om 'kunstige' grænser i sammenhæng med et indlæg om Syrien er simpelthen for ringe! Den eneste grænse jeg kan komme i tanker om, der er trukket efter demokratiske principper og i overensstemmelse med Folkefor-

bundet i 1919 er vores grænse mod Tyskland, men der kan jo selvfølgelig være andre?

At betvivle et suverænt lands grænser er at lægge op til 'vi' i retfærdighedens og det såkaldte demokratiske navn ikke behøver at rette os efter disse! Og videre; fordi vi synes bedst om de sekulære kurderes kamp mod Syrien/Assad, ja, så kan vi med rimelighed gå ind for, på trods af Syriens interesser, en deling af Syrien fordi kurderne er undertrykte og ikke fik nogen selvstændig stat efter anden verdenskrig.

Er det den fred og den retfærdighed Enhedslisten går ind for? Jeg håber det ikke; i stedet vil jeg tage de sidste ord i Nikolajs indlæg for gode vare: "... løsningen skal findes via forhandling og lokale demokratiske beslutninger."

Den progressive kunst lever

Nadezhda H. Klimentko,
Indre Nørrebro – den røde firkant

I nr. 97 skriver Gunna Starck at kunsten er blevet højreorienteret og selvcensureret. Det er simpelthen ikke rigtigt. Den progressive kunst lever i bedste velgående. Selv beskæftiger jeg mig med scenekunst og på den front vælter det frem med forestillinger om flygtningekrise, klimaforandringer, kolonihistorie mm. Jeg vil opfordre alle til at tjekke deres lokale teatres kommende sæson ud. I film, musik, billedkunst osv. finder man også masser af venstreorienteret oprør. Tag f.eks. Michael Kviums kapitalismekritiske udstilling på Arken i efteråret, og jeg kunne blive ved. Påstanden om at kunsten ikke er vild og uregerlig siger mere om Starcks kendskab til vores samtidskunst, end til kunsten selv. Der hvor jeg dog synes Starck har fat i noget, er i be-

skrivelsen af vores forhold til kunsten. Starck skriver at vi ikke længere kan synge med på sangene. Man kan argumentere for, at problemet ikke er kunsten, men relationen mellem kunst og befolkning. Kunsten føles fjern og kulturinstitutionerne har svært ved at trække publikum til. Jeg tror at årsagen er meget enkel: vi arbejder alle sammen for meget. Ved siden af vores arbejde og hverdagens gøremål, har vi ikke overskud til ret mange kunstopplevelser. Det nemmeste er at se fjernsyn (det kan også være progressivt, tag f.eks. Netflix-serien Black Mirror), men tv giver os ikke fællesskaber, det får os ikke ud blandt andre mennesker. En stor del af løsningen er 30timers arbejdsuge, deltidsordninger, barselsfællesskaber, kortere skoledage, ustressede uddannelsesforløb mm. Hvis vi får tid og overskud skal vi nok begynde at synge igen, sangene er der.

Medlemstal

Enhedslisten havde den 1. februar
9.093 medlemmer.

EFTERVEDERLAG

Eftervederlag – Enhedslisten har ikke dobbeltstandarter

Arbejdsgruppen,
Enhedslisten Thy-Mors

Er man medlem af Enhedslisten og går direkte fra politikker job til lønnet arbejde, så bortfalder muligheden for at oppebære eftervederlag.

Og så er det ligegyldigt om vederlagsbeløbet er 500.000 kr. eller 25.000 kr., om man er forudbetalt efter bagud. Eller om man donerer beløbet til Kattens Værn! Stiller man op til valg, må det være klart, at man risikerer ikke at blive genvalgt. Man kunne jo lægge lidt til side...

I sagen om Kabells vederlag, er

svaret: NEJ tak. Københavner afdelingen bør frasige sig partiskat, hvis Kabell fastholder sit krav og ikke kan indse, hvor meget han skader partiet med sin beslutning.

Det lyder hult at gå på gaden og argumentere for klimaan-svarlighed, økologi, socialbalance, når medlemmer af EL uden skrupler rager til sig samtidig med, at de skoser andre, der gør ligeså.

Hvis du, Kabell, absolut vil have dine 25.000 kr., som du siges at ville vil donere til et godt formål, så OK, men find et andet parti at boltre dig i.

Kære KBH-bestyrelse, HB og hvem det ellers måtte interessere

Enhedslisten Esbjerg

For os er der ingen tvivl om at sagen om Morten Kabells eftervederlag har skadet Enhedslistens omdømme. Her i det sydvestjyske bliver vi kaldt dobbeltmoraliske og hykleriske. Hvis ikke folk i stedet vender øjne, ryster på hovedet og sukker dybt.

Som en del af Region Syddanmark var vi nogle af de hårdeste kritikere af Carl Holst og hans eftervederlag da han frivilligt gik fra at være regionsrådsformand til at være medlem af Folketinget. Nu står vi i en situation hvor borgerne sammenligner Enhedslisten med Carl Holst og mener at vi er to alen af ét stykke.

Det er enormt svært for os at argumentere i mod. Hvorvidt Mortens beregning af partiskat af eftervederlaget er korrekt vil vi ikke blande os i (fremlagt på Facebook den 7. januar) men vi undrer os gevaldigt over, at sagen på denne

måde pludselig eksploderer i medierne.

Det kan ikke komme bag på nogen, at Morten Kabell ikke genopstillede ved KV17. Altså har man haft fire år til at sætte sig ind i reglerne for modtagelse af eftervederlag og dermed også fire år til at lægge en plan for hvordan det skulle og burde håndteres.

Vi er enormt skuffede over jeres håndtering af sagen. Og vi er enormt kede af det eftermæle det giver Morten.

Selvfølgelig skal lovgivningen laves om – ingen tvivl om det. Lige som vores egne interne regler trænger til at blive genopfrisket. Men når så profileret personlighed havner i en sådan sag, rammer det os alle. Her i det vestligste af Danmark er det til stadighed en kamp at overbevise borgerne om, at Enhedslisten er et seriøst parti der går ind for fællesskab, lighed og solidaritet. Denne sag skader os ubeskriveligt meget.

Svar på indlæg fra Esbjerg og Thy-Mors

Eva Milsted Enoksen, på vegne af
Københavnsbestyrelsen

Ja, vi er imod dobbeltløn i Enhedslisten og det er vi selvfølgelig også i København. Og ja, vi skulle have været bedre til at forudse denne sag om Morten Kabells eftervederlag.

I har selvfølgelig ret, vi har længe vist, at vi havde en afgående borgmester. Men problemet kom af, at Morten gik direkte over i en stilling i en privat virksomhed. Vi er ikke i EL modstandere af eftervederlag, så længe det ikke ender som dobbeltløn. Politikere, som ikke optjener dagpenget, skal have lige så gode vilkår som andre, når deres embedsperiode er slut. Men det er klart, at vi skulle have kigget på vedtægterne efter Carl Holst-sagen. Når vi kritiserer andre for politisk pamperi, og det skal vi selvfølgelig, må vi være ekstra rene selv. Derfor skulle reglerne have været ændret, så Enhedslisten ikke kom til at fremstå dobbeltmoraliske og hykleriske.

Københavnsbestyrelsen indstiller derfor til vores generalforsamling, at partiskatten fra Mortens

Kabells eftervederlag ikke skal i partikassen og at vi fremadrettet ændrer vedtægterne, så afgående borgmestre skal afsige sig eftervederlag, hvis de har anden lønindkomst.

Når det er sagt, så har vi alle sammen et medansvar. Vores landsdækkende vedtægter har heller ikke nogle regler om dobbeltløn. Vi har haft rådmænd i både Odense og Aalborg, som ikke var sikre på genvalg og vi har folketingsmedlemmer, der stopper så snart der bliver udskrevet Folketingsvalg. Carl Holst-sagen kørte i 2015. Der har altså været to Årsmøder siden, hvor vi kunne have diskuteret det her problem og sørget for at vores vedtægter var i tråd med vores etiske og moralske værdisæt.

Det er godt, at I rejser debatten, for det er ikke nok at vi gør noget ved problemet i København. Vi skal ændre vores vedtægter på landsplan. Både så der er ens regler for vores politikere, uanset hvor i landet man bor, men også fordi, som I skriver, vores handlinger lokalt har konsekvenser for vores kammerater i hele landet.

8. marts: Et feministisk blik på økonomi

8. marts kl. 18-21.30. Literaturhus, Møllegade 7, København N.

Med Maria Gjerding, MF (Enhedslistens ligestillings- og familieordfører), Katarina Juselius (professor i nationaløkonomi ved Københavns Universitet) og Karen Helveg Petersen (marxistisk orienteret økonom, konsulent, forfatter til: "Rentekapitalismen – økonomisk teori og global virkelighed").

Korte indslag ved arrangørerne. "fru Thomsen": Signe Trøst Jørgensen synger om at være sosu akkompagneret af Thomas Negrijn (modtagere af Scharnberg- prisen for cd'en: "Vi mødes kun i glimt"). Hyggeligt samvær omkring lidt mad – og bogsalg. Drikkevarer kan købes i baren.

Bogudgivelse: Per Bregengaard: "Et feministisk blik på økonomi – et bidrag til kritikken af nationaløkonomien og til udviklingen af en demokratisk, rød-grøn omstillingspolitik", Solidaritet.

Alle køn og aldre er velkomne. Arrangører: **Enhedslistens Nørrebro-afdelinger, Kvindeudvalg og Politisk Økonomisk Udvalg samt Solidaritet.**

Landsmøde i Psykologfagligt Netværk

10. marts kl. 12-20. Studiestræde 24, 1. sal, København.

Kom glad og hør mere om vores arbejde. Dagen bliver procesorienteret. I et fremtidsværksted vil vi arbejde med de indsatsområder, hvor vi som socialistiske psykologer kan gøre en forskel. Hvis du er psykolog, og på Netværkets medlemsliste, er du allerede informeret. Du vil modtage et program for dagen i starten af februar måned. Hvis du ikke er tilmeldt netværket og vil høre mere om vores arbejde, kan du skrive til koordinator lisette@jeslau.dk. Tøv ikke med at **tilmelde dig senest 1. marts til Lisette**.

International Transform- konference i København: "Global and Institutional Crises and Red-Green Alternatives"

17. marts. HK Københavns lokaler, Svend Aukens Plads 11, Kbh. S.

Tænketalesnetværket Transform! Danmarks 7. internationale konference med fokus på udviklingen af økonomiske og økologiske alternativer. Hvad er vores svar på den voksende systemiske krise i Europa og globalt? Der er tale om en kombination af flere kriser – politiske, sociale, klima og miljømæssige – der kræver systemiske alternativer. Systemkritik er ikke nok. Konferencen er et bidrag til debatten om, og hvordan man kan bryde med det kapitalistiske system, der ligger til grund for kriserne, og udvikle røde og grønne alternativer.

Talere er bl.a.: **Daniel Tanuro**, forfatter og økosocialist, **Elizabeth Mpofo**, La Via Campesina, **Asbjørn Wahl**, forfatter og fagforeningsmand, **Birgit Daiber**, transform!europe, **Yayo Herrero**, Ecologistas en Acción, **Nanna Clifforth**, NOAH, **Wanda Wyporska**, The Equality Trust. Tilmeld dig og læs mere om talerne og konferencen (der foregår på engelsk) på www.transformdanmark.dk.

Generalforsamling i Enhedslisten Kbh

10. marts kl. 11-17. HK Hovedstaden, Svend Aukens Plads 11, København.

Københavnsbestyrelsen inviterer alle medlemmer af Enhedslisten i København til ordinær generalforsamling. Hold dig orienteret på Enhedslisten Københavns hjemmeside, hvor vi i løbet af februar lægger flere informationer om generalforsamlingen. Vel mødt! kbh.enhedslisten.dk/generalforsamling/generalforsamling-2018

2.møde i studiekreds om imperialismen

21. februar kl. 19.30. Studiestræde 24, 1. sal, København.

USA's geopolitiske strategi, v. Albert Jensen. Nye deltagere er velkomne. Arrangør: **Internationalt Udvalg**. Yderligere oplysninger: flemm.larsen@gmail.com

Boligpolitisk seminar

3. marts kl. 10.30-17. HF.Frederikshøj 138. 2450, København SV.

Udsatte boligområder. Oplæg og debat om en politik for Enhedslisten. Vi nedsætter en arbejdsgruppe, der kan lave et politikpapir om emnet.

Billige boliger. Oplæg og debat om en politik for Enhedslisten. Vi nedsætter en arbejdsgruppe, der kan lave et politikpapir om emnet.

Debat om kommissorium for BPU. Vi udsender inden seminaret et oplæg til debat om en sammenhængende boligpolitik for Enhedslisten.

Vi arbejder på at skabe mulighed for (billig) fælles transport i bil fra Jylland. Konkret er der mulighed for, at tre-fire seminar-deltagere kan stige på en bil ved Molsliniens terminal i Århus havn klokken 6.45 (færgen sejler klokken 7).

Tilmelding: peter.ussing@gmail.com. Læs mere: org.enhedslisten.dk/kalender/BPU-seminar2018.

Seminar om Enhedslistens delprogram om globalisering

11. marts kl. 11.30- 16.30. Globalhagen (Mellempølsdalvej 11, København).

Enhedslisten skal på sit årsmøde i 2019 vedtage et delprogram om globalisering. Programmet skal formulere en tidssvarende globaliseringspolitik, der kort og inkluderende beskriver, hvordan vi, her på tærsklen til år 2020, opfatter globaliseringen og dens konsekvenser. Første skridt på vejen bliver dette læringsseminar med oplæg af relevante forskere og videnspersoner, så vi kan komme inspireret og kloget fra start. Mød bl.a.: **Tim Whyte**, generalsekretær for Mellempølsdalvej Samvirke, **Rune Møller Stahl**, Ph.d. fra Institut for statskundskab, Københavns Universitet, **Kenneth Haar**, Corporate Europe Observatory, **Rikke Fog-Møller**, **Helle Nielsen** og **Jakob Nerup** fra HK, **Nikolaj Villumsen** og **Pernille Skipper**.

Seminar i Arbejdsløshedspolitisk Netværk

17. marts kl. 11-18. Studiestræde 24, Kbh.

Er du arbejdsløs, ansat i et jobcenter eller en a-kasse, medlem af kommunens beskæftigelsesudvalg eller bare almindeligt interesseret i forhold for arbejdsløse? Så er du velkommen til vores næste seminar, hvor vi bl.a. skal diskutere aktivering på arbejdspladser og i uddannelse og arbejdsløses møde med a-kassen og jobcentret. Hvad kan Enhedslisten gøre lokalt og centralt for at skabe bedre forhold for arbejdsløse?

Du får refunderet udgifter til transport af FLU. Tilmelding til kold@thomsen.mail.dk senest 1. marts.

Velfærdsstatsbarnet er blevet voksen, markedsøkonomien hersker, forældrene er fraværende og det er vinter. Beate Grimsrud har skrevet bogen "Evighedsbørnene", som ramte mig både politisk og personligt.

Nadezhda H. Klimenko

Romanen foregår i vores samtid, og karaktererne er i allerhøjeste grad bevidste om deres placering i en verden af klimaforandringer, ulighed og travl hverdag – men Siri og André har imidlertid ikke travlt. De bevæger sig rundt i et snedækket Stockholm, mens de leder efter noget.

Et gennemgående tema i fortællingen er ensomhed. Karaktererne er alene med deres tanker. Med lette penselstrøg bevæger romanen sig fra den ene lejlighed til den anden. Fra Stockholm til Indien, fra hospitalsgange til drømme, hvor dyr kan tale. Grimsrud tager læseren med på en rejse for at lade os mærke, at det hele hænger sammen. Selvom vi føler os alene, er vi det aldrig. Deri må håbet for menneskeheden ligge. "Evighedsbørnene" er en hjertevarm roman fortalt med humor. Det er en bog, man smiler sig igennem; den udfolder sig som en perlerække af anekdoter, der fletter sig ind og ud af hinanden. Mennesket fremstår

som et barn, der er kastet ud i livet uden at blive spurgt først, og med sig har det kun et ønske om at blive elsket. Men kærligheden kan virke fjern i en verden, hvor mennesker isolerer sig, fordi det er så koldt og mørkt derude.

"Hvorfor går verden ikke ad helvede til? Vi er ganske enkelt for glade for hinanden."

"Evighedsbørnene",
Beate Grimsrud, 2015, Gyldendal.

TRE TING, DU KAN GØRE I FEBRUAR

- **Vær med til at vælge vores kandidater til Folketinget og EU-Parlamentet.** Afstemningen foregår elektronisk den 8.-15. marts. Du kan læse om alle vores opstillede i årsmødehæftet, som følger med dette Rød+Grøn.
- **Har vi din rigtige mailadresse?** Vi skal blandt andet bruge den, når du skal have din elektroniske stemmeseddel til valget af kandidater til Folketinget og EU-Parlamentet. Har du skiftet mailadresse, så giv os endelig besked på landskontor@enhedslisten.dk.
- **Vær med til at markere Kvindernes internationale kampdag.** Den 8. marts sætter folk på hele kloden fokus på kvinders stilling. Enhedslisten markerer også kampdagen mange steder i landet. Hør i din lokalafdeling, hvordan I holder 8. marts lokalt.

NY I ENHEDSLISTEN

» Jeg tror på ligestilling, solidaritet, fællesskab, bæredygtighed og tillid. Det er værdier, som jeg egentlig betragter som ganske grundlæggende, men som jeg oplever desværre har fået trangere og trangere kår. Jeg har længe stået på sidelinjen og konstateret, at vi er på vej væk fra det, som jeg synes, er den rigtige kurs. Derfor meldte jeg mig ind i Enhedslisten. Noget må gøres!«

Charlotte Svensson
46 år, Odense, gymnasielærer

PurePrint® by KLS – Produceret 100 % bionedbrydeligt af KLS Grafisk Hus A/S

STØTTET AF
EUROPA
nævnet

EU-artikler er støttet af Europa-Nævnet.